

Załącznik do Uchwały Nr XXVI/ /2016
Rady Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim
z dnia 30 listopada 2016r.

**Gminny Program
Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
na rok 2017**

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
<hr/>	
Rozdział I	
Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie	4
<hr/>	
Rozdział II Diagnoza	
Alkoholizm i narkomania na terenie gminy Sępólno Krajeńskie	54
<hr/>	
Rozdział III	
Zasoby umożliwiające realizację Programu.	61
<hr/>	
Rozdział IV	
Przeciwdziałanie alkoholizmowi – cele, zadania	67
<hr/>	
Rozdział V	
Przeciwdziałanie narkomanii – cele, zadania	72
<hr/>	
Rozdział VI	
Wskaźniki monitoringu w 2016 roku i spodziewane efekty realizacji Programu	75
<hr/>	
Rozdział VII	
Źródła finansowania programu	76

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 jest dokumentem wskazującym zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii i podmioty odpowiedzialne za ich realizację.

Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 ze zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.).

Rozdział I

1. Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.

Informacja o badaniu:

Celem przeprowadzonego badania było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych wśród dorosłych mieszkańców, uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.

W ankiecie badawczej wśród osób dorosłych uwzględnione zostały takie obszary jak bezrobocie i wykluczenie społeczne, spożywanie alkoholu i zagrożenia z tym związane, używanie narkotyków a także przemoc domowa. W badaniu wśród uczniów uwzględnione zostały takie obszary jak spożywanie alkoholu, palenie tytoniu, używanie narkotyków oraz dopalaczy, przemoc rówieśnicza oraz domowa. Badaniem zostali objęci także pracownicy punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz wyrobów tytoniowych z terenu gminy Sępólno Krajeńskie.

Wybór metody ilościowej sprawił, że najbardziej dogodną metodą była ankieta w formie aplikacji internetowej. Próba z populacji uczniów szkół z terenu gminy Sępólno Krajeńskie obejmuje łącznie 755 uczniów klas 5 i 6 szkół podstawowych, 1-3 gimnazjum oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Tak szeroki zakres prowadzonych badań pozwolił na kompleksową ocenę zjawisk związanych ze stosowaniem substancji psychoaktywnych i potencjalnych szkód nimi powodowanych w badanej społeczności lokalnej.

Dla określenia postaw mieszkańców wobec potencjalnych problemów społecznych związanych z używaniem wybranych substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie przeprowadzono badania ankietowe w czterech grupach respondentów:

1. Dorosłych mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie- badania przeprowadzono w reprezentatywnej grupie 150 osób.
2. Uczniów szkół podstawowych- badania przeprowadzono w reprezentatywnej grupie 200 osobowej.
3. Uczniów szkół gimnazjalnych (358 uczniów) i ponadgimnazjalnych (197 uczniów) wraz ze szczegółowym podziałem na uczniów klas III gimnazjum (130 uczniów) i II liceum (94 uczniów).
4. W 30 punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Badania prowadzone były na terenie gminy Sępólno Krajeńskie na przełomie miesiąca sierpnia i września 2016 roku.

1.1 Problemy społeczne w świadomości dorosłych mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie.

Badanie zostało przeprowadzone na grupie reprezentatywnej 150 dorosłych mieszkańców z terenu gminy Sępólno Krajeńskie. W badaniu wzięło udział 76 kobiet i 74 mężczyzn.

Kwestionariusz ankiety przeprowadzony wśród badanych dorosłych osób miał na celu zbadanie zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności takich, jak:

- bezrobocie, wykluczenie społeczne;
- spożywanie alkoholu, uzależnienie od alkoholu;
- rozpowszechnienie oraz dostępność narkotyków w środowisku;
- przemoc w rodzinie, zachowania agresywne w miejscach publicznych;

W pierwszym pytaniu poprosiliśmy o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności różnych problemów społecznych jest odsetek respondentów, którzy wskazują dany problem, jako bardzo poważny. Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi uzyskanych w badaniu mieszkańców. Na pierwszym miejscu badani usytuowali bezrobocie, uznając je za najbardziej palący problem – pociągający za sobą szereg innych konsekwencji o charakterze psychologicznym i społecznym.

Problemy społeczne	Bardzo istotny	Istotny	Umiarkowany	Znikomy	Nie występuje
Bezrobocie	64%	22%	14%	0%	0%
Alkoholizm	16,67%	51,33%	30,67%	1,33%	0%
Zubożenie społeczeństwa	22%	31,33%	42,67%	4%	0%
Kryzys rodziny	17,33%	16,67%	48%	18%	0%
Wzrost przestępczości	2,67%	11,33%	47,33%	38,67%	0%
Narkomania	1,33%	14,67%	56%	28%	0%
Kryzys norm moralnych	0,67%	7,33%	44,67%	46,67%	0,67%
Problemu mieszkaniowe	1,33%	14,67%	24%	57,33%	2,67%
Zanieczyszczenie środowiska	6%	24%	38%	25,33%	6,67%

Tabela 1. Ocena ważności problemów społecznych na terenie gminy.

Bezrobocie jest zjawiskiem trudnym do zmierzenia. Problem ten dotyczy mieszkańców nie tylko gminy Sępólno Krajeńskie. Jak pokazują badania CBOS 2015 kiedy poproszono o wskazanie najistotniejszego problemu społecznego w stosunku do swojej miejscowości, to na pierwszym miejscu w skali kraju pojawił się tak samo problem bezrobocia. Wskazało go aż 83,6% respondentów.

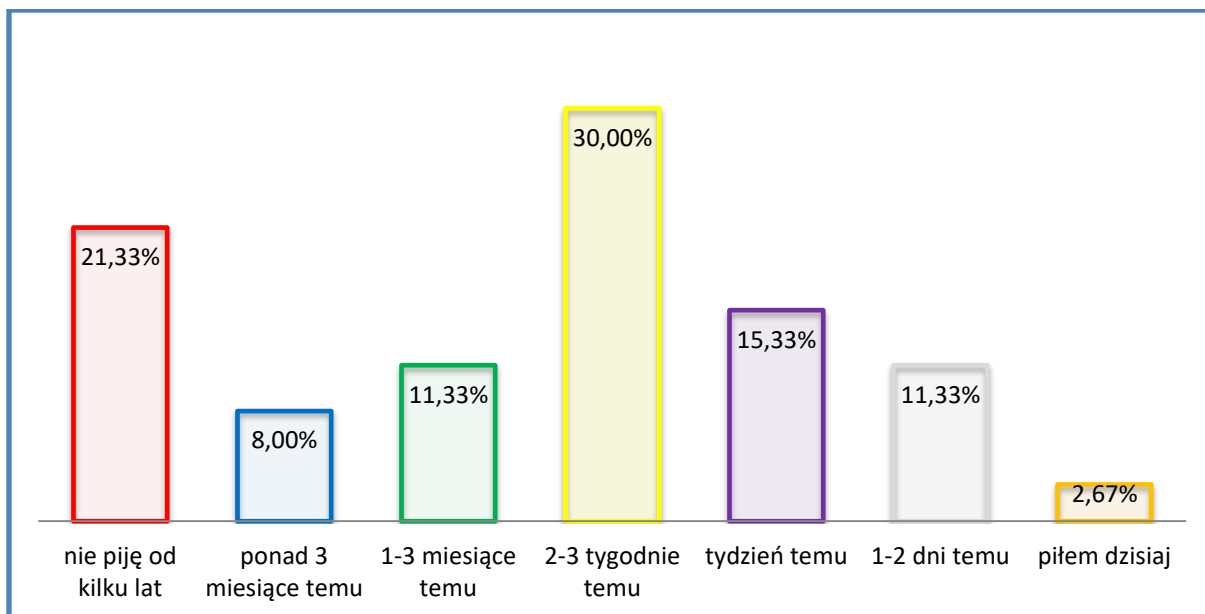
Bezrobocie przyczynia się do występowania wielu negatywnych zjawisk społecznych w życiu osób nieposiadających zatrudnienia. Poważnym skutkiem bezrobocia jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, powoduje degradację pozycji społecznej tych osób. Budzi obawy o własny los i możliwości przetrwania całej rodziny, a także odbija się negatywnie na samopoczuciu i stanie zdrowia bezrobotnego. Długotrwałe bezrobocie często prowadzi do ubóstwa i marginalizacji społecznej.

1.2 Postawy dorosłych mieszkańców wobec alkoholu.

Spożycie alkoholu w Polsce od wielu już lat utrzymuje się ciągle na wysokim poziomie. O ile w latach dziewięćdziesiątych średnie spożycie szacowano na 6 - 7 litrów czystego alkoholu na głowę statystycznego Polaka, o tyle w roku 2007 było to już prawie osiem litrów, a w roku 2011 – 9,1 litra.

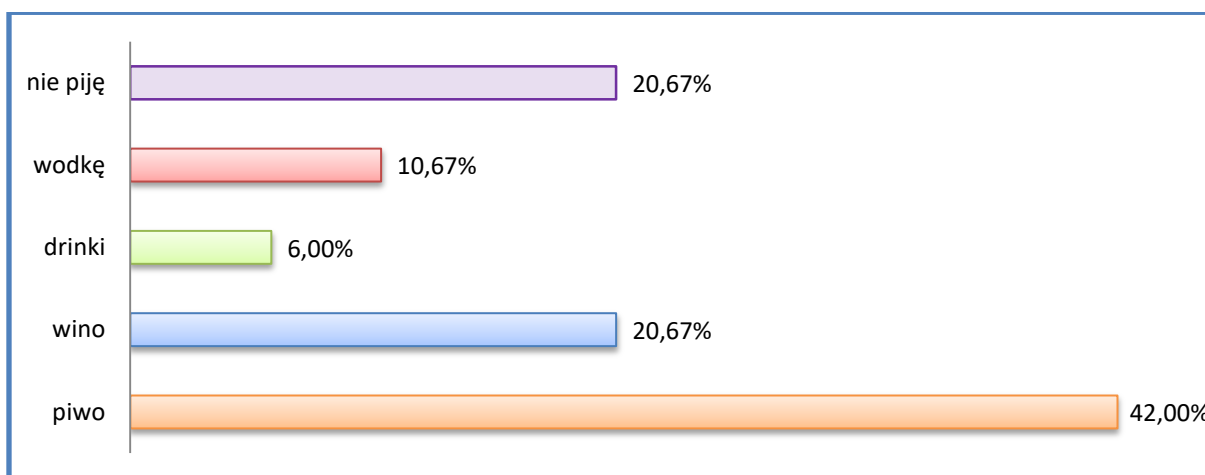
Cytowane dane są wyliczane na podstawie rejestrowanej sprzedaży napojów alkoholowych, a jak szacują specjaliści – poza rejestrowanym obiegiem znajduje się ok. 30,00% transakcji. Polacy piją dużo, często przekraczając tzw. „próg trzeźwości”, a przy tym piją coraz młodszy ludźmi. Nowe style życia, otwarcie granic, wymienialność towarów i usług spowodowały gwałtowny wzrost popytu na różnego rodzaju substancje psychoaktywne, w tym na alkohol. Lata dziewięćdziesiąte – a w ich ramach przemiany transformacyjne spowodowały liberalizację polityki alkoholowej i wzrost globalnej jego konsumpcji.

Okazuje się, bowiem, iż w ciągu od jednego do trzech miesięcy ostatni raz alkohol piło 11,33% spośród 150 przebadanych dorosłych mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie. Do spożycia alkoholu tydzień temu przyznało się 15,33% badanych mieszkańców. Wśród badanych było 21,33% abstynentów lub osób, które nie spożywały alkoholu w ciągu ostatnich kilku lat. 8% ankietowanych deklaruje, że nie pije dłużej niż 3 miesiące. Ostatni kontakt z alkoholem 2-3 tygodnie temu deklaruje 30 procent badanych, 11,33% stanowią osoby spożywające alkohol 1-2 dni temu, a pozostałe 2,67% twierdzi, że piło dzisiaj. Wśród osób niepijących było 35,53% kobiet i 6,76% mężczyzn. Bez względu na płeć najczęściej wybieraną odpowiedzią przez respondentów była „ostatnio piłem/am 2-3 tygodnie temu” wskazało ją 25% kobiet i 35,14% mężczyzn.

Wykres 1. Kiedy ostatni raz piłaś/pileś alkohol?

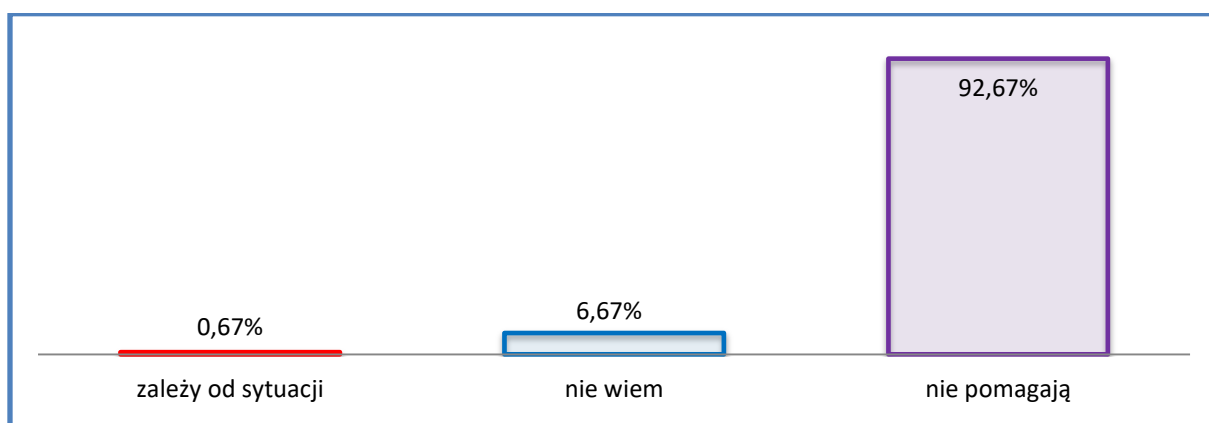
W odpowiedzi na pytanie odnośnie rodzaju spożywanego alkoholu respondenci najczęściej wskazują piwo 42%. 20,67% wskazało, iż najczęściej spożywa wino i tyle samo deklaruje, że nie pije alkoholu. Wódkę jako najczęściej spożywany alkohol wybiera 10,67% badanych, a pozostałe 6% drinki. Uwzględniając płeć respondenta najczęściej wybieranym alkoholem przez kobiety w gminie Sępólno Krajeńskie jest wino do jego spożywania przyznaje się 28,95% ankietowanych. Mężczyźni natomiast najczęściej spożywają piwo-ataką odpowiedź wskazała ponad połowa respondentów- 56,76%.

Wykres 2. Jaki rodzaj alkoholu spożywasz najczęściej?

1.3 Postawy dorosłych mieszkańców gminy Sępólno Krajeńskie wobec narkotyków.

Sięganie po alkohol w sytuacjach kryzysowych to jeden z sygnałów ryzykownego picia alkoholu, mogącego grozić uzależnieniem. Również używanie narkotyków w takich sytuacjach, nasila ich uzależniające działanie. Badani mieszkańcy gminy nie są skłonni traktować alkoholu i narkotyków za dobry sposób na radzenie sobie ze stresem. Zdecydowana większość mieszkańców – 92,67% uważa, że alkohol lub narkotyki nie pomagają w kryzysie. Jednocześnie 0,67% uzależnia to od konkretnej sytuacji. 6,67% badanych przyznaje, że nie posiada wiedzy na ten temat. Żaden z ankietowanych dorosłych mieszkańców gminy nie uważa tych używek za dobry sposób pomagania sobie w trudnych chwilach.

Wykres 3. Czy uważa Pani/Pan, że sięganie po alkohol i narkotyki jest dobrym sposobem na radzenie sobie z problemami?

Mieszkańcy gminy są dosyć radykalni w zakresie poglądów dotyczących szkodliwości substancji zwanych dopalaczami. 94% badanych uznało, że są to substancje tak samo szkodliwe, zaledwie 0,67% było przeciwnego zdania, a pozostałe 5,33% badanych nie miało wiedzy w tym temacie.

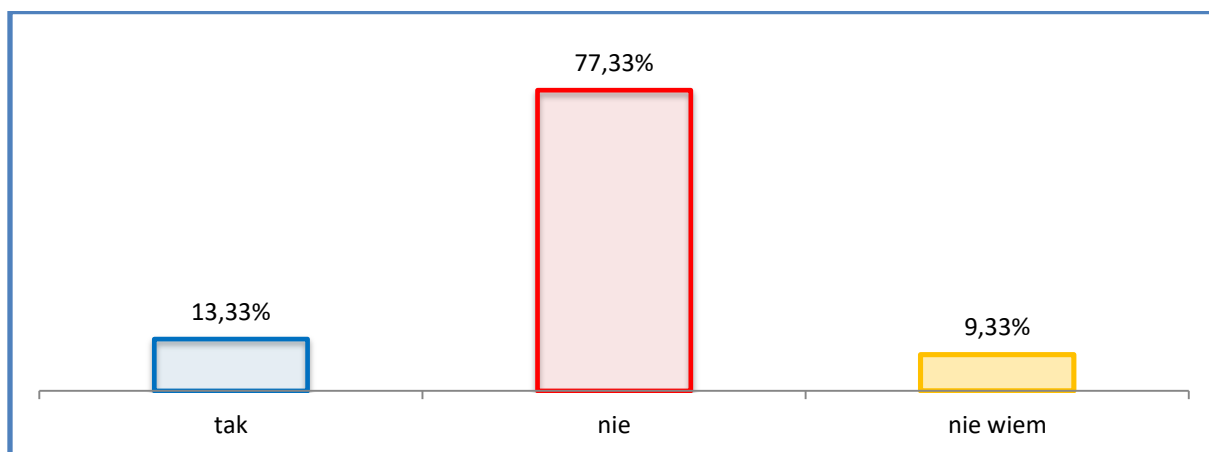
1.4 Zjawisko przemocy w środowisku lokalnym. Przemoc w opiniach dorosłych mieszkańców.

W ostatnich latach do publicznej wiadomości dociera wiele informacji na temat różnych form przemocy, zarówno domowej jak i w środowisku lokalnym – w tym przede wszystkim w szkole. Badanie zjawiska przemocy, szczególnie domowej jest trudnym przedsięwzięciem, bowiem wymaga od respondenta podzielenia się bardzo trudnymi, intymnymi osobistymi doświadczeniami. W przypadku przemocy domowej, ofiary zmuszone są do przyznania się do osobistych porażek, jako żon, mężów, matek czy dzieci. Przemoc traktują, jako

sytuację poniżającą, wstydlivą, stąd ogromne bariery przez przyznaniem się do tego typu incydentów.

Dorośli mieszkańcy gminy Sępólno Krajeńskie w zdecydowanej większości są przekonani, co do tego, iż kary fizyczne i surowe traktowanie dziecka nie stanowią dobrej metody wychowawczej. Warto jednak poznać szczegółowy rozkład odpowiedzi na pytania oscylujące wokół problematyki przemocy.

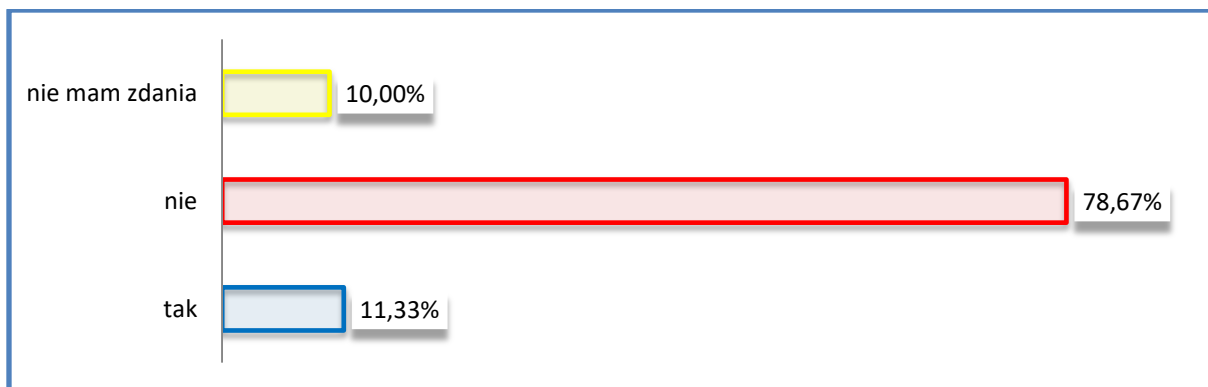
Wśród ankietowanych znalazła się grupa, która jest zwolennikiem rygorystycznego wychowywania dzieci. Potwierdza to fakt, że 13,33% badanych uważa, iż dziecko powinno bać się rodziców, bo wtedy łatwiej jest uzyskać posłuszeństwo i szacunek. Przeciwnych takiej postawie jest zdecydowana większość badanych -77,33% respondentów, którzy twierdzą, że dziecku w okresie dorastania nie powinien towarzyszyć lęk przed rodzicami. 9,33% nie wie jakiej odpowiedzi udzielić na takie pytanie. Analizując to pytanie z uwzględnienie płci respondenta, 82,89% kobiet odpowiedziało, że dziecko nie powinno bać się rodzica, w przypadku mężczyzn było to 71,62%.

Wykres 4. Czy uważa Pani/Pan, że dziecko powinno bać się rodziców?

Mieszkańcy gminy są zwolennikami regulacji prawnych w tym zakresie. Za ustawowym zakazem bicia dzieci opowiada się 63,33% (w tym 75% kobiet i 51,35% mężczyzn), zaś 24% jest przeciwnych tego typu prawnej regulacji. 12,67% respondentów nie ma zdania w tej kwestii.

Co więcej przeważająca część mieszkańców gminy – 78,67% nie pochwała stosowania kar cielesnych w procesie wychowywania dzieci, natomiast 11,33% nadal uważa, że jest to dobra metoda wychowawcza. 10% respondentów nie ma zdania na ten temat.

Wykres 5. Czy rodzice mają prawo stosować kary cielesne?

Zapytaliśmy także ankietowanych czy znają w swoim otoczeniu rodziców, którzy stosują kary cielesne. 16,67% ankietowanych wskazuje, iż zna w swoim środowisku przypadki bicia dzieci przez swoich opiekunów.

2. Problemy społeczne wśród dzieci i młodzieży. Analiza ankiet przeprowadzonych wśród uczniów szkół podstawowych.

Podstawowym celem przeprowadzonej ankiety była analiza następujących problemów społecznych:

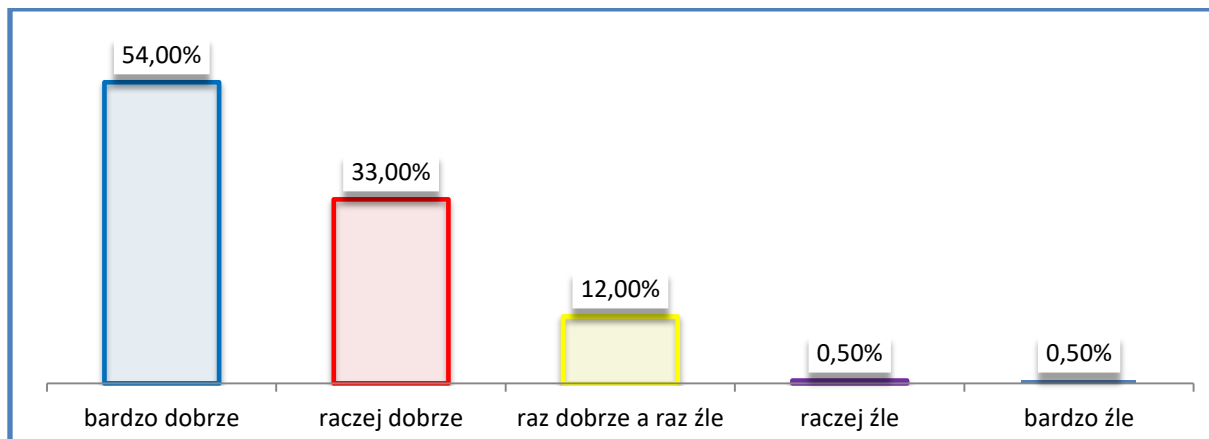
- Używania przez młodych ludzi substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu, palenia papierosów.
- Używania narkotyków i dopalaczy wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- Problemów przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym.
- Używania komputera i zagrożenia cyberprzemocą.

W badaniu wzięło udział 200 uczniów klas 5 i 6 szkół podstawowych z terenu gminy Sępólno Krajeńskie. Wśród badanych było 93 chłopców i 107 dziewcząt.

2.1 Problem przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym – szkoły podstawowe.

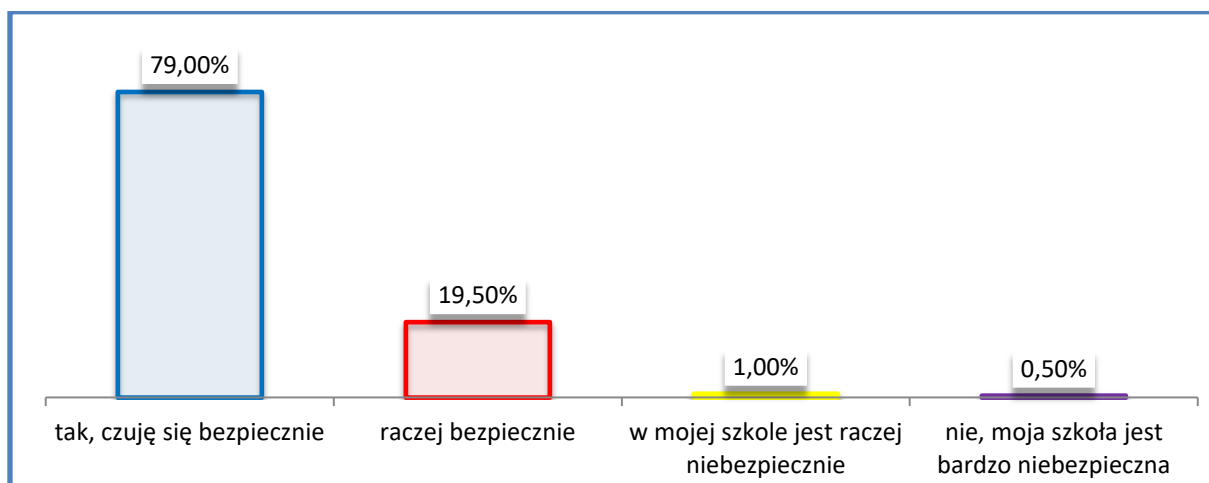
Analizując klimat, w którym funkcjonują uczniowie szkół podstawowych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie dochodzimy do wniosku, że zdecydowana większość uczniów czuje

się w szkole dobrze. 54% uczniów bardzo dobrze ocenia swoje samopoczucie w szkole, a kolejne 33% raczej dobrze. 12% ankietowanych uczniów należy do grupy, która w swojej szkole czuje się raz dobrze a raz źle. Wśród uczniów znaleźli się także tacy, którzy czują się w szkole raczej źle – 0,50% lub też bardzo źle 0,50%.

Wykres 6. Jak oceniasz swoje samopoczucie w szkole?

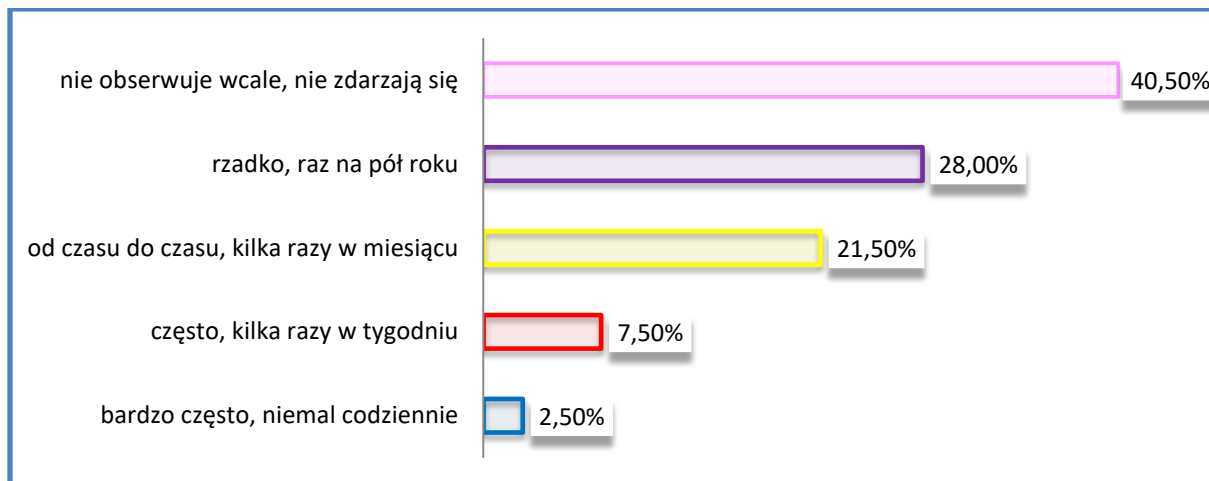
Bardzo wysokie są również noty uczniów w stosunku do poziomu bezpieczeństwa w szkole. Zdecydowana większość badanych uczniów deklaruje, iż w szkole czuje się bezpiecznie. Jak wynika z analizy danych, 79% ankietowanych czuje się w szkole bezpiecznie, a kolejne 19,50% raczej bezpiecznie. Zaledwie 1% ocenia, iż szkoła to miejsce, w którym czuje się raczej niebezpiecznie, a 0,50% uważa ją za miejsce bardzo niebezpieczne. Analizując to pytanie z uwzględnieniem płci respondenta 84,11% dziewcząt i 73,12% chłopców deklaruje, że czuje się bezpiecznie w szkole.

Wykres 7. Czy w swojej szkole czujesz się bezpiecznie?

Bardzo wysokie poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły ma odzwierciedlenie w kolejnym pytaniu zadany uczniom. Zapytaliśmy ankietowanych jak często obserwują zjawiska przemocy w szkole. 40,5% uczniów szkół podstawowych przyznaje, iż w szkole

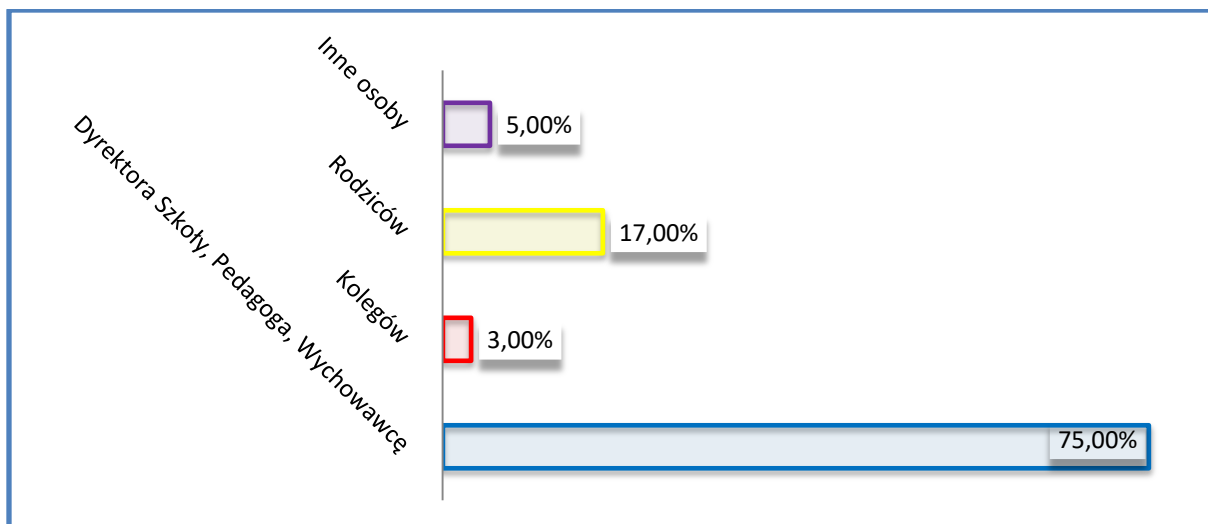
nie obserwuje wcale zjawisk przemocy. 28% ankietowanych twierdzi, że takie sytuacje mają miejsce rzadko, raz na pół roku. 21,5% jest świadkiem przemocy wobec innych uczniów kilka razy w miesiącu. 7,5% badanych twierdzi, że takie zjawiska mają miejsce często, kilka razy w tygodniu. 2,5% przyznaje, że zjawiska przemocy zdarzają się niemal codziennie.

Wykres 8. Jak często obserwujesz zjawiska przemocy w szkole?

Poprosiliśmy także uczniów o odpowiedź czy uważają, że na terenie szkoły padli ofiarą jakiegoś rodzaju przemocy. Osobiście doświadczyło przemocy 16,5% uczniów (w tym 13,08% dziewcząt i 20,43% chłopców) także 12% ankietowanych (w tym 7,48% dziewcząt i 17,20% chłopców) przyznaje, że są w szkole uczniowie, których się boi. Powyższa analiza pokazuje, że to chłopcy dużo częściej padają ofiarą przemocy, co więcej to właśnie oni częściej boją się niektórych uczniów chodzących z nimi do szkoły.

Na pytanie kogo przede wszystkim uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy 75% uczniów odpowiedziało, że wychowawcę, dyrektora szkoły lub pedagoga. 17% zawiadomi o takim fakcie rodziców. 3% uczniów w sytuacji zagrożenia przemocą szukałoby wsparcia wśród swoich rówieśników, a 5% wskazało na inne osoby. Bardzo dobrym sygnałem wynikającym z badań jest fakt, że dyrektor, pedagog, wychowawca to osoby, do których zwróci się świadek lub ofiara przemocy.

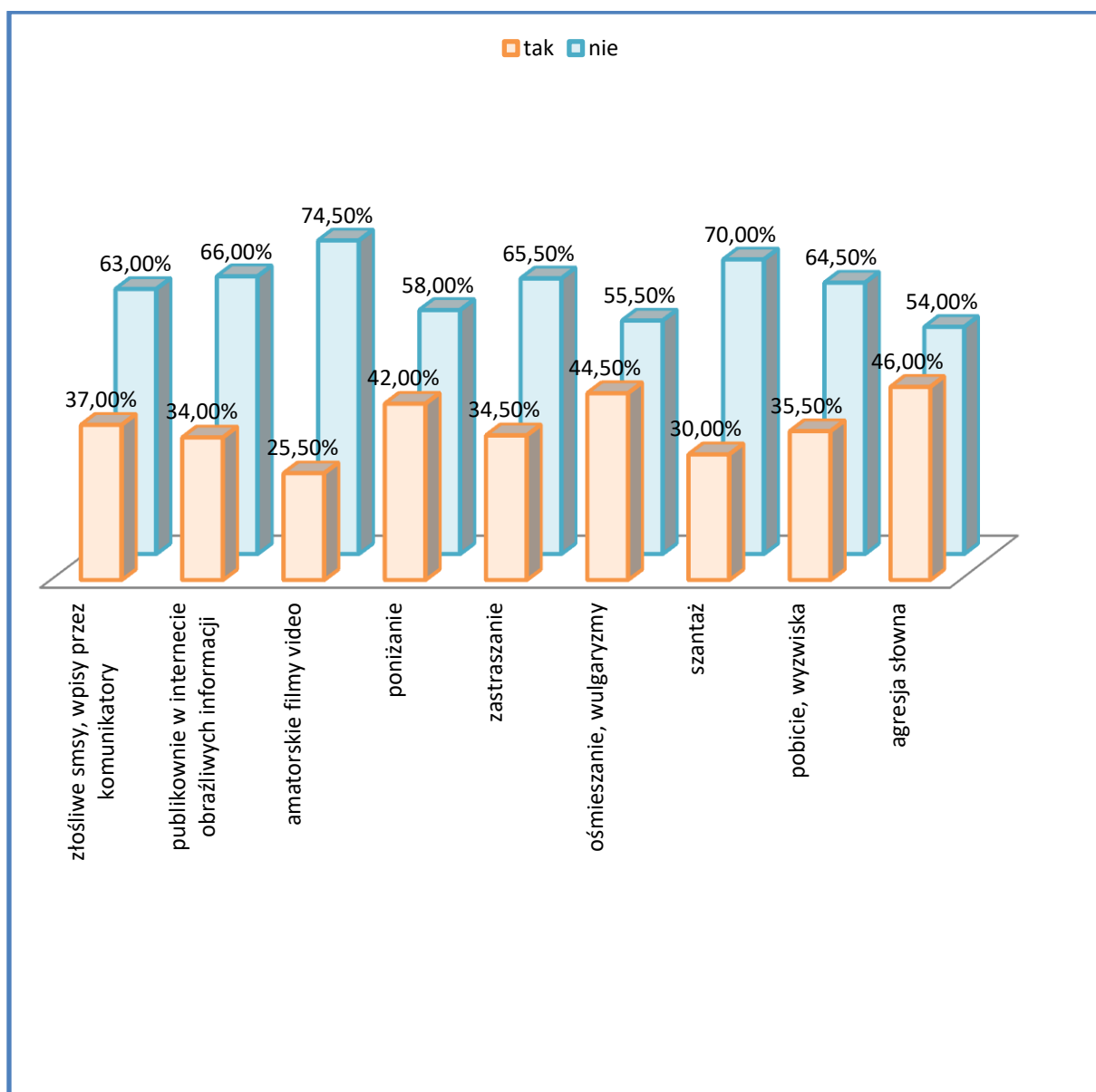

Wykres 9. Kogo zawiadomisz, jeżeli będziesz świadkiem lub ofiarą przemocy?

W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów o odpowiedź czy spotkali się z konkretnymi formami przemocy. Jak widać na podstawie odpowiedzi udzielanych przez respondentów badani uczniowie znają różne formy przemocy. 37% respondentów zna zjawiska przemocy takie jak: złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory np. FB Twitter, Skype i inne.

Z publikowaniem w Internecie obraźliwych informacji zetknęło się 34% badanych uczniów, a z amatorskimi filmami video 25,5% badanych uczniów. Z poniżaniem spotkało się 42% ankietowanych. 34,5% badanych zna zjawisko zastraszania, a 44,5% zetknęło się z ośmieszaniem i wulgaryzmami. 30% badanych respondentów spotkała się z próbami szantażu. Pobicia i wyzwiska są znane 35,5% respondentów. Z agresją słowną zetknęło się 46% respondentów.

Niestety agresja słowna obecnie jest jedną z najbardziej popularnych form przemocy w szkołach. Jak pokazują badania jest ona również obecna w szkołach na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Podobnie alarmującym jest fakt, jak wielu uczniów spotkało się z poniżaniem czy ośmieszaniem i wulgaryzmami.

Wykres 10. Czy znasz przypadki stosowania którejs z wymienionych form przemocy?

W związku z tym chcieliśmy także dowiedzieć się czy w stosunku do uczniów miało miejsce któreś z zachowań wymienione w poprzednim pytaniu. 26% badanych przyznało, że takie zdarzenia miały miejsce. Pozostali uczniowie – 74% odpowiedzieli, że w stosunku do nich takie zachowania nigdy się nie wydarzyły. Analizując to pytanie z uwzględnieniem płci respondenta 22,43% dziewcząt przyznaje, że doświadczyło takiej przemocy w przypadku chłopców było to 30,11%.

W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów szkół podstawowych o odpowiedź czy poza terenem szkoły również spotykają się z aktami przemocy. Wśród ankietowanych 13,5% przyznało, że spotyka się z przejawami przemocy poza szkołą. 86,5% udzieliło odpowiedzi, że nie spotkało się nigdy z aktem przemocy poza szkołą.

Chcieliśmy także dowiedzieć się czy któryś z badanych uczniów brał czynny udział w akcie przemocy. Wśród respondentów znalazła się grupa – 12,5%, która przyznała się do stosowania przemocy. Pozostali uczniowie – 87,5% odpowiedzieli, że nigdy nie brali udziału w czynnym akcie przemocy.

W ankiecie nie zabrakło pytań na temat relacji dzieci z ich rodzicami. 74% badanych ocenia relacje ze swoimi rodzicami bardzo dobrze, 21% uważa je za dobre. 5% jest zdania, że relacje są średnie. Nikt z badanych nie uważa swoich relacji z rodzicami za raczej złe lub bardzo złe. Uczniowie oceniają też bardzo wysoko stan bezpieczeństwa w swoim domu. Pytając o poczucie bezpieczeństwa w swoim domu 99% badanych odpowiedziało, że czuje się w nim bezpiecznie.

2.2 Uczniowie szkół podstawowych wobec problemów związanych z paleniem papierosów i piciem alkoholu.

a) Palenie papierosów

Kolejna część ankiety dotyczyła doświadczeń uczniów z wyrobami nikotynowymi. Zapytaliśmy uczniów czy mają już za sobą inicjację nikotynową. Wśród badanych uczniów z terenu gminy Sępólno Krajeńskie 2% przyznało się do pierwszych kontaktów z papierosami. Było to zaledwie czterech chłopców. Zdecydowana większość – 98% uczniów odpowiedziała, że jeszcze nigdy nie zdarzyło im się palić papierosów. Jeszcze lepszym sygnałem jest wynik, że osoby mające za sobą zapalenie pierwszego papierosa w większości zapaliły go tylko raz.

Zapytaliśmy także uczniów, czy w swoim środowisku znają osoby poniżej 18 roku życia, które sięgają po papierosy. 31,5% odpowiedziało, że owszem ma takie znajomości. Pozostałe 68,5% udzieliło odpowiedzi przeczącej.

Uczniowie dość wysoko oceniają swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji palenia. 43,5% uczniów zna ogólne skutki palenia, i tyle samo – 43,5% potrafi powiedzieć jaki wpływ ma palenie na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 13% badanych uczniów nie zna konsekwencji palenia papierosów.

Powyższa analiza pozwala stwierdzić, iż w większości badani uczniowie nie palili jeszcze papierosów, natomiast nieletni palący w ich środowisku to nie taki rzadki przypadek. Dobrym sygnałem jest wysoka świadomość badanych o skutkach zdrowotnych palenia papierosów.

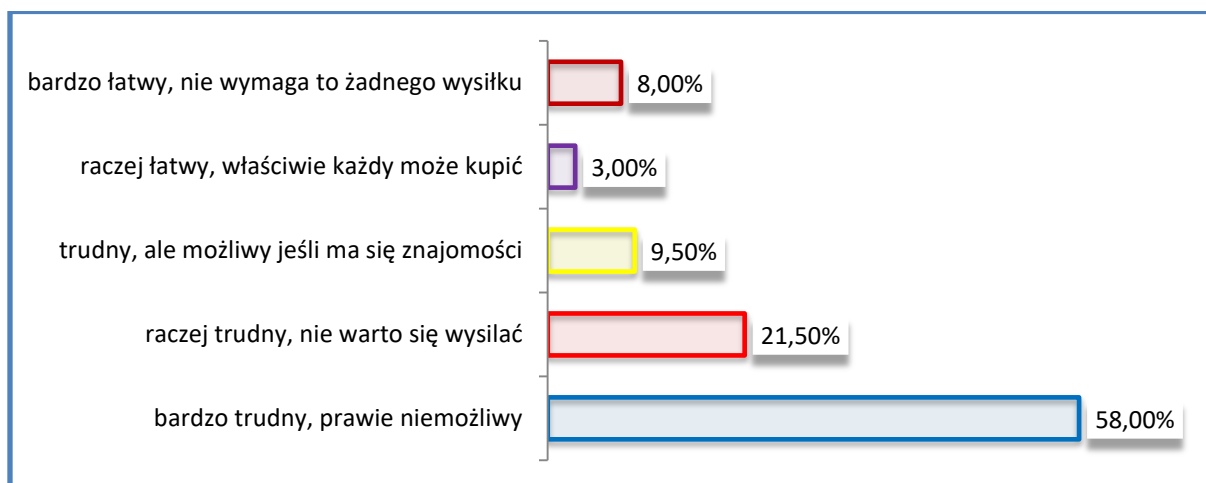
b) Picie alkoholu

Wśród uczniów klas 5 i 6 szkół podstawowych z terenu gminy pierwszy kontakt z alkoholem deklaruje 4% uczniów. Są to zaledwie cztery dziewczęta i czterech chłopców. Pozostali badani – 96% przyznaje, że nie piła jeszcze alkoholu.

Z deklaracji uczniów szkół podstawowych, którzy mają już za sobą pierwszy kontakt z alkoholem wynika, że wszyscy badani sięgnęli po alkohol z własnej woli i nikt ich do tego nie namawiał.

Uczniowie szkół podstawowych wysoko ocenia swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu. Zdaniem 45% uczniów posiada ogólną wiedzę na temat skutków picia, a 27% deklaruje, że potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma picie na poszczególne funkcje organizmu. Niemniej jednak 28% uczniów przyznaje, że nie zna zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu.

Co więcej, zdecydowana większość badanych uczniów szkół podstawowych uważa alkohol za towar trudnodostępny. 58% uczniów jest zdania, że kupno alkoholu jest bardzo trudne, wręcz niemożliwe. 21,5% twierdzi, że zakup alkoholu jest raczej trudny stąd nie warto nawet podejmować wysiłku. 9,5% uważa, iż jest to trudne zadanie i wymaga znajomości. 8% uważa, że zakup alkoholu jest raczej łatwy i nie wymaga dużego wysiłku i znajomości, Także 3% badanych twierdzi wręcz, że właściwie każdy może swobodnie nabyć napoje alkoholowe.

Wykres 11. Czy uważasz, że w Twoim środowisku dostęp do alkoholu jest?

Powyższa analiza pokazuje, że badani uczniowie w większości nie sięgają po alkohol. W przypadku tych, którzy się na niego skusili zrobili to z własnej woli i nikt ich do tego nie namawiał. Co więcej uczniowie uważają alkohol za towar trudnodostępny. Mają też wysoką świadomość konsekwencji zdrowotnych spożywania alkoholu.

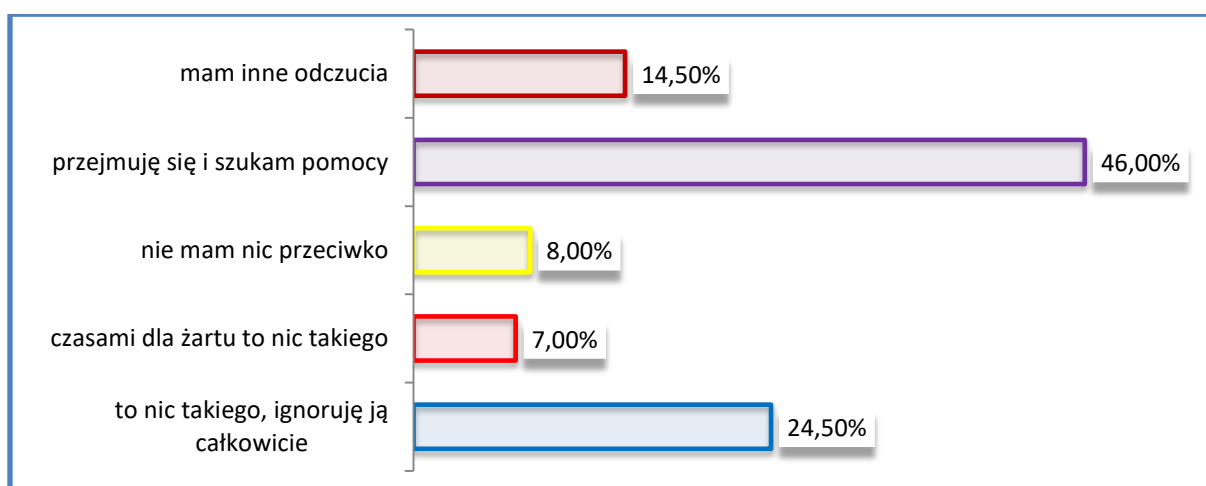
2.3 Uczniowie szkół podstawowych wobec problemu narkomanii.

Z badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów szkoły podstawowej na temat problemu narkomanii wynika, że zdecydowana większość badanych nie zna w swoim środowisku osób zażywających narkotyki- 94%.

Gdy pytaliśmy o konsekwencje zdrowotne stosowania narkotyków, 47,5% badanych uczniów wie ogólnie, jakie są skutki zdrowotne ich zażywania. 24% jest w stanie wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu, a 28,5% tych konsekwencji nie zna. Ponadto 34,5% uczniów nie zna także prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Kary te zna 40% badanych uczniów, a 25,5% potrafi powiedzieć dokładnie, jakie grożą za to sankcje.

2.4 Uczniowie szkoły podstawowej wobec zjawiska cyberprzemocy.

W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów o odpowiedź na pytanie czy wiedzą czym jest cyberprzemoc. 60% badanych uczniów przyznało, że wie czym jest cyberprzemoc. Kolejne pytanie pokazało, że 46% uczniów przejmują się i stara się szukać pomocy wobec aktów cyberprzemocy. 24,5% ignoruje cyberprzemoc i uważa, że to nic takiego. Kolejne 7% jest zdania, że czasami dla żartu to nic takiego, natomiast 8% nie ma nic przeciwko zjawisku cyberprzemocy. 14,5% uczniów ma inne odczucia. Uwzględniając płeć respondenta 47,66% dziewcząt przyznaje, że przejmują się i szuka pomocy, w przypadku chłopców jest to 44,09% ankietowanych. 21,50% dziewcząt i 27,96% chłopców ignoruje takie zjawisko.

Wykres 12. Jakiek są Twoje odczucia wobec cyberprzemocy?

Jedną z najboleśniejszych form cyberprzemocy jest nagrywanie telefonem komórkowym filmów wideo bez zgody osoby filmowanej. Wśród ankietowanych najliczniejszą grupę – 62% stanowią uczniowie, którzy twierdzą, że taka sytuacja nigdy nie miała miejsca. Kolejne 28%

przyznaje, że nie przypomina sobie takiej sytuacji, a 10% stwierdza, że takie zdarzenie miało miejsce.

Zapytaliśmy także uczniów czy znają jakieś organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą. 36,5% uczniów potrafi wskazać choć jedną instytucję lub organizację, która zajmuje się taką pomocą. Pozostali badani – 63,5% nie zna ani jednej takiej organizacji.

3. Analiza ankiet przeprowadzonych w szkołach gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych.

W badaniu wzięło udział 358 uczniów klas gimnazjalnych oraz 197 uczniów szkoły ponadgimnazjalnej z terenu gminy Sępólno Krajeńskie.

Wśród badanych było 177 chłopców i 181 dziewcząt ze szkół gimnazjalnych oraz 100 chłopców i 97 dziewcząt ze szkoły ponadgimnazjalnej.

Płeć	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Dziewczeta	50,56%	49,24%
Chłopcy	49,44%	50,76%

Tabela 2. Podaj swoją płeć

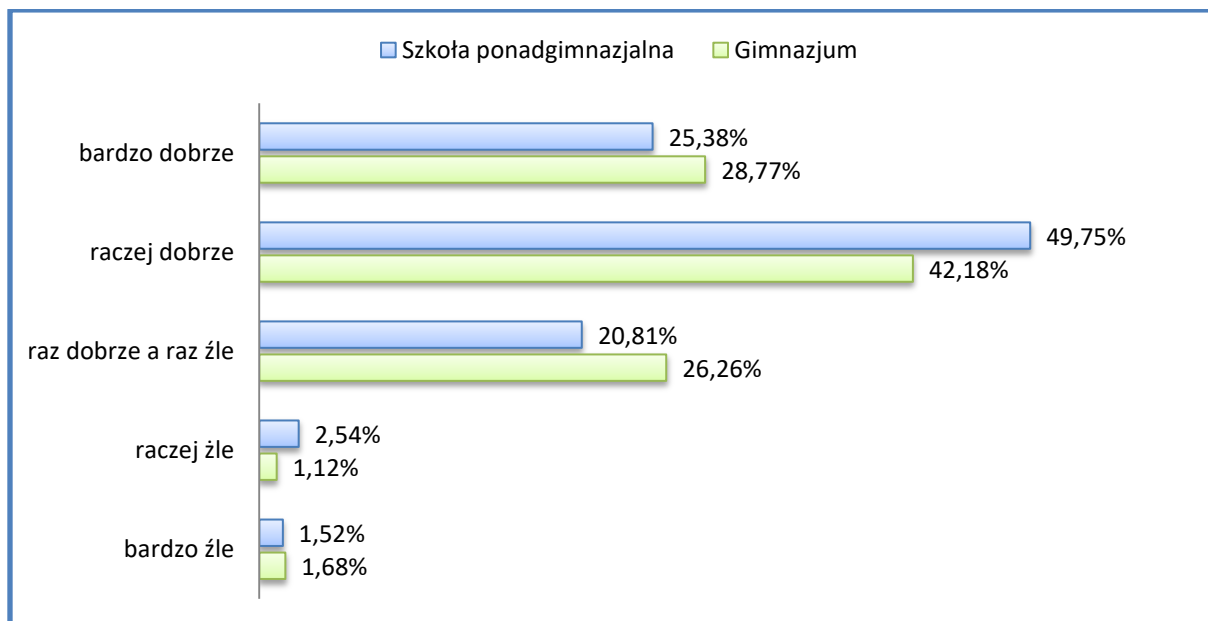
Klasa	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Pierwsza	35,47%	45,18%
Druga	30,73%	23,35%
Trzecia	33,80%	31,47%

Tabela 3. Jesteś uczniem klasy

3.1 Problem przemocy i agresji w środowisku szkolnym oraz domowym.

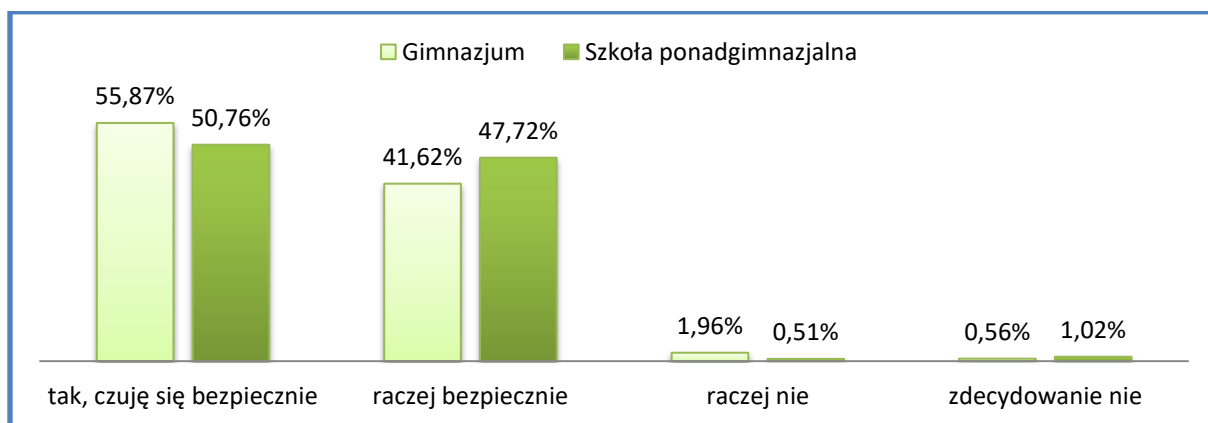
Analiza klimatu, w jakim funkcjonuje młodzież szkolna w swoim środowisku pokazuje, że spora część uczniów czuje się w szkole dobrze. Wyniki uzyskane w badaniu są bardzo podobne w obu grupach badanych. 28,77% uczniów gimnazjum czuje się w szkole bardzo dobrze, podobnie jest w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych- 25,38%. 42,18% uczniów gimnazjum i 49,75% uczniów szkół ponadgimnazjalnych ocenia swoje samopoczucie w szkole jako dobre. Istnieje jednak grupa uczniów, którzy nie zawsze dobrze czują się w szkole, do której uczęszczają. 20,81% uczniów starszych i 26,26% uczniów gimnazjum przyznaje, że w szkole czuje się raz dobrze a raz źle. Wśród uczniów znaleźli się

także tacy, którzy czują się w szkole raczej źle – 1,12% gimnazjalistów, - 2,54% uczniów szkół ponadgimnazjalnych lub bardzo źle – 1,68% młodszych respondentów i 1,52% starszych.

Wykres 13. Jak oceniasz swoje samopoczucie w szkole?

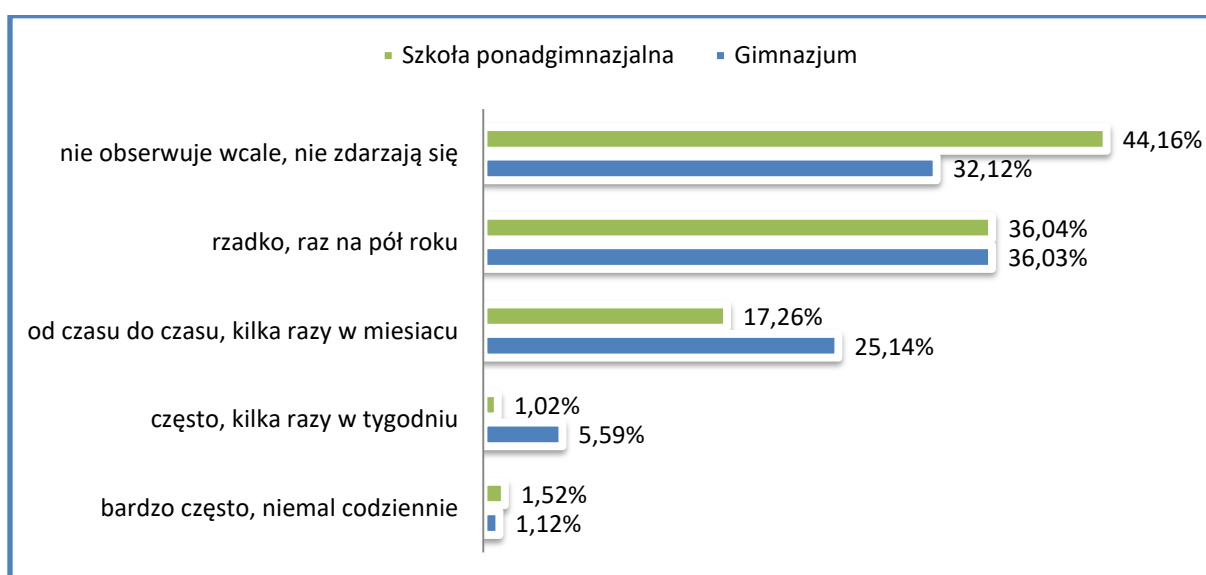
Wysokie są również noty uczniów w stosunku do poziomu bezpieczeństwa w szkole zarówno wśród młodszych, jak i starszych respondentów. Zdecydowana większość badanych deklaruje, iż w szkole czuje się bezpiecznie. Jak wynika z analizy 55,87% uczniów gimnazjum i 50,76% uczniów szkół ponadgimnazjalnych czuje się w szkole bezpiecznie, a kolejne 41,62% uczniów młodszych i 47,72% uczniów starszych raczej bezpiecznie. Jest naprawdę niewielka grupa uczniów, którzy nie zawsze czują się bezpiecznie w środowisku szkolnym. Odpowiedzi, że w szkole jest raczej niebezpiecznie udzieliło zaledwie 1,96% gimnazjalistów i 0,51% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Nieliczni – 0,56% młodszych respondentów i 1,02% starszych określił szkołę jako miejsce bardzo niebezpieczne.

Wykres 14. Czy w swojej szkole czujesz się bezpiecznie?

Pomimo, że uczniowie wysoko oceniają swoje poczucie bezpieczeństwa w szkole, to jednak zdarza im się obserwować w szkole zjawiska przemocy rówieśniczej. Choć, jak wynika z badań, mają one charakter incydentalny.

32,12% gimnazjalistów i 44,16% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, iż w szkole nie obserwuje wcale zjawisk przemocy. 36,03% młodszych uczniów i 36,04% starszych ankietowanych twierdzi, że takie sytuacje mają miejsce rzadko, raz na pół roku. 25,14% gimnazjalistów i 17,26% uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest świadkiem przemocy wobec innych uczniów kilka razy w miesiącu. Kilka razy w tygodniu obserwuje takie zjawisko 5,59% młodszych badanych i 1,02% starszych. Zaledwie 1,12% gimnazjalistów i 1,52% uczniów szkół ponadgimnazjalnych obserwuje takie zjawiska codziennie.

Wykres 15. Jak często obserwujesz zjawisko przemocy w szkole?

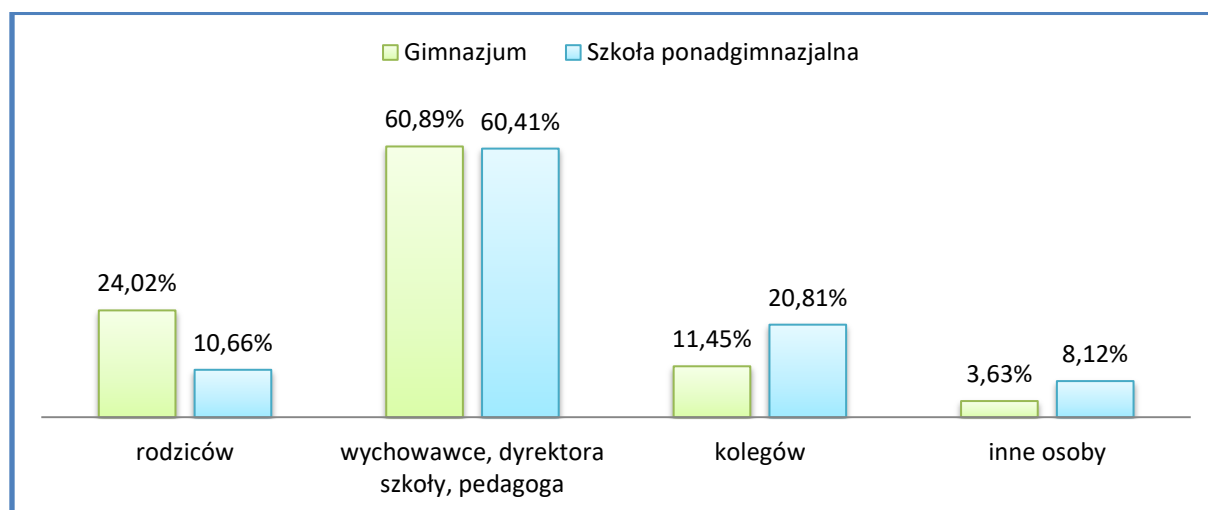
Niewielu zarówno starszych, jak i młodszych badanych doświadczyło zjawiska przemocy. Do osobistego doświadczenia zjawiska przemocy przyznaje się 19,55% gimnazjalistów i 16,24% uczniów starszych. Co więcej z badań wynika, że procent uczniów, których boją się ankietowani, jest nie za duży i podobny w obu grupach, gdyż badania pokazują, że 11,73% młodszych respondentów i 10,66% starszych uważa, że są w szkole uczniowie, których się boją. Należy jednak pamiętać, że istnieje spora grupa osób, która wstydzi się przyznać do bycia ofiarą przemocy lub do uzewnętrznienia strachu w stosunku do innych uczniów.

Doświadczenie przemocy	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Tak	19,55%	16,24%
Nie	80,45%	83,73%
Rówieśnicy w środowisku szkolnym, których się boisz	11,73%	10,66%

Tabela 4. Doświadczenie przemocy wśród uczniów

Zapytaliśmy także uczniów o instytucje, które zajmują się pomocą osobom dotkniętym przemocą. 21,51% gimnazjalistów i 24,87% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że zna dokładną lokalizację kilku instytucji, które zajmują się niesieniem pomocy osobom pokrzywdzonym. Ponad połowa starszych ankietowanych - 50,76% i 42,74% młodszych, przyznało, że nie zna nazw takich instytucji, ale wie, gdzie i do kogo udać się po pomoc. 35,75% gimnazjalistów i 24,37% starszych uczniów nie zna w swoim środowisku instytucji, które zajmują się niesieniem pomocy osobom dotkniętym przemocą. Z badań wynika, że wiedza na temat instytucji zajmujących się pomocą osobom w potrzebie wraz z wiekiem jest coraz większa. Starsi uczniowie wykazują większą znajomość dokładnych lokalizacji takich instytucji, ale choć nie wszyscy badani potrafią nazwać taki ośrodek pomocy, to jednak wiedzą, gdzie się udać.

Na pytanie, kogo przede wszystkim uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy 60,89% uczniów gimnazjum i 60,41% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że wychowawcę, dyrektora szkoły lub pedagoga. 24,02% młodszych badanych i 10,66% starszych zawiadomi o takim fakcie rodziców. 20,81% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 11,45% uczniów gimnazjum w tej sytuacji zagrożenia przemocą szukałoby wsparcia wśród swoich rówieśników, a 3,63% młodszych ankietowanych i 8,12% starszych wskazało na inne osoby np. policję. Warto zwrócić uwagę, iż wraz z wiekiem zaufanie do powierzania informacji na temat przemocy dyrektorowi, pedagogowi czy wychowawcy jest podobne, natomiast w stosunku do rodziców diametralnie spada, a dzieci szukają wsparcia u kolegów.

Wykres 16. Kogo zawiadomisz jeżeli będziesz świadkiem przemocy?

W kolejnym pytaniu poprosiliśmy uczniów o odpowiedź, czy spotkali się z konkretnymi formami przemocy. Jak widać na podstawie odpowiedzi udzielanych przez respondentów w badaniu uczniowie znają różne formy przemocy.

50,56% uczniów gimnazjum i 56,35% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zna zjawiska przemocy takie jak: złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory np. FB, Twitter Skype i inne.

Z publikowaniem w Internecie obraźliwych informacji zetknęło się 45,81% młodszych badanych i 54,31% starszych, a z amatorskimi filmami video 31,84% badanych uczniów gimnazjum i 32,49% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Aż 62,44% starszych respondentów i 60,34% młodszych spotkała się z poniżaniem. Blisko połowie badanych – 42,18% gimnazjalistów i 47,72% uczniów szkół ponadgimnazjalnych znane jest zjawisko zastraszania, a 68,72% gimnazjalistów i 76,14% ankietowanych ze starszej grupy wiekowej zetknęło się z ośmieszaniem i wulgaryzmami. 36,03% młodszych respondentów i 35,53% starszych spotkało się z próbami szantażu. Pobicia są znane 40,78% gimnazjalistom i 43,65% uczniom szkół ponadgimnazjalnych. Wyzwiska i agresja słowna jest znana 74,62% starszym ankietowanym i 68,44% młodszym.

Bardzo niepokojącym jest fakt, że wraz z wiekiem wzrasta liczba osób, która miała styczność z powyższymi formami przemocy. Każde zjawisko jest bardziej powszechne wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Alarmującym jest także procent w obu grupach badanych, którzy spotkali się z poniżaniem, ośmieszaniem i ostatnio bardzo popularną w szkołach agresją słowną.

Zjawiska przemocy	Gimnazjum		Szkoła ponadgimnazjalna	
	TAK	NIE	TAK	NIE
Złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory	50,56%	51,12%	56,35%	44,16%
Publikowanie w internecie obraźliwych informacji	45,81%	55,87%	54,31%	46,19%
Publikowanie amatorskich filmów video	31,84%	68,99%	32,49%	68,02%
Poniżanie	60,34%	42,18%	62,44%	38,07%
Zastraszanie	42,18%	58,66%	47,72%	52,79%
Ośmieszanie, wulgaryzmy	68,72%	32,96%	76,14%	24,87%
Szantaż	36,03%	65,36%	35,53%	65,48%
Pobicie	40,78%	60,61%	43,65%	57,36%
Wyzwiska, agresja słowna	68,44%	32,68%	74,62%	25,89%

Tabela 5. Czy znasz przypadki stosowania w Twoim środowisku szkolnym którejs z form przemocy?

W związku z tym chcieliśmy także dowiedzieć się, czy w stosunku do uczniów miało miejsce któreś z zachowań wymienione w poprzednim pytaniu. 29,61% gimnazjalistów i 22,84% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że takie zdarzenia miały miejsce. Pozostali ankietowani – (70,39% młodszych i 77,16% starszych) odpowiedziało, że w stosunku do nich takie zachowanie nigdy się nie wydarzyło. Analizując to pytanie w podziale na płeć, wśród uczniów gimnazjum takiej przemocy doświadczyło 29,28% dziewcząt i 29,94% chłopców. W przypadku uczniów starszych było to 24,74% dziewcząt i 21% chłopców, którzy zostali ofiarami powyższych form przemocy.

Chcieliśmy także dowiedzieć się, czy któryś z badanych uczniów brał czynny udział w akcie przemocy. Wśród respondentów znalazła się grupa – 13,69% gimnazjalistów i 19,29% uczniów szkół ponadgimnazjalnych, która przyznała się do stosowania przemocy. Pozostali badani - 86,31% uczniów młodszych i 80,71% uczniów starszych nie przyznaje się do uczestnictwa w takim czynie. Niestety, wraz z wiekiem uczniowie częściej uczestniczą w czynnym akcie przemocy.

Może być to wynikiem coraz wyższego poczucia swojej siły lub poczucia dorosłości.

3.2 Młodzież z terenu gminy wobec problemów związanych z paleniem papierosów i piciem alkoholu.

a) Palenie papierosów

Jedną z najbardziej popularnych i powszechnie dostępnych substancji uzależniających jest nikotyna. Palenie tytoniu – jako jedna z legalnych, dopuszczonych do sprzedaży substancji psychoaktywnych - nie jest przedmiotem aż tak szerokiej dyskusji społecznych jak nadużywanie alkoholu czy stosowanie narkotyków. Niewątpliwie przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, iż palenie papierosów nie ma tak daleko idących konsekwencji społecznych – choć bardzo poważne zdrowotne. Udział zgonów z powodu chorób wywołanych przez palenie sięga 15,00% wszystkich zgonów, czyli co siódma osoba umiera wyłącznie z powodu palenia. Palenie papierosów jest przyczyną 30,00% przedwczesnych zgonów dorosłych mężczyzn w Polsce. Żaden inny pojedynczy czynnik nie ma tak istotnego negatywnego wpływu na stan zdrowia polskiej populacji.

W naszych badaniach zapytaliśmy uczniów, czy i ile razy zdarzyło im się zapalić papierosa. Nigdy nie paliło 75,42% gimnazjalistów i 34,52% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Wśród gimnazjalistów do palenia przyznaje się 88 osób z 358, natomiast w starszej grupie badanych jest ich 129 z 197 ankietowanych. Spośród tych osób próbę palenia (1-2 razy) ma za sobą 12,29% uczniów młodszych i 14,21% starszych. Od 3 do 5 razy zapaliło 5,59% gimnazjalistów i 10,15% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Do zapalenia od 6 do 9 razy przyznaje się 1,68% uczniów młodszych i 5,58% starszych. 10-19 razy zapaliło 0,84% gimnazjalistów i 6,09% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 0,56% młodszych respondentów i 4,06% starszych przyznaje, że zapaliło od 20 do 39 razy. Do palenia 40 razy i więcej przyznaje się 3,63% gimnazjalistów i 25,38% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Badania pokazują, że starsi uczniowie częściej mają za sobą już próbę palenia. Dużo więcej uczniów szkół ponadgimnazjalnych spróbowało palenia i paliło więcej w przypadku każdej podanej przez nas częstotliwości. Niepokoi fakt jak wielu starszych respondentów zapaliło papierosa 40 razy lub więcej.

Czy i ile razy zdarzyło Ci się zapalić papierosa?	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Nigdy	75,42% - 270 osób	34,52% -68 osób
1-2 razy	12,29%- 44 osoby	14,21%- 28 osób
3-5 razy	5,59%- 20 osób	10,15%- 20 osób
6-9 razy	1,68%- 6 osób	5,58%- 11 osób
10-19 razy	0,84%- 3 osoby	6,09%- 12 osób
20-39 razy	0,56%- 2 osoby	4,06%- 8 osób
40 razy lub więcej	3,63%- 13 osób	25,38%- 50 osób

Tabela 6. Czy i ile razy zdarzyło Ci się zapalić papierosa?

Co więcej, z badań wynika, że zarówno starsi uczniowie mający już za sobą próbę palenia (46,51%) jak i młodsi (60,23%) palili pierwszy raz na wakacjach. Na wagarach paliło 2,33% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 3,41% uczniów gimnazjum. Pierwszą próbę palenia na dyskotecę odbyło 4,55% gimnazjalistów i 13,18% uczniów starszych. Niepokojącym jest fakt, że uczniowie szkół ponadgimnazjalnych wskazali, że pierwszy raz zapalili w szkole- 11,63% w przypadku gimnazjalistów było to 1,14%. Pojawiły się też inne odpowiedzi (30,68% gimnazjalistów i 26,36% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). Co niepokojące niektórzy uczniowie podawali dom jako inne miejsce zapalenia pierwszego papierosa.

Gdzie paliłaś/eś po raz pierwszy	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
W szkole	1,14%- 1 osoba	11,63%- 15 osób
Na wagarach	3,41% - 3 osoby	2,33%- 3 osoby
Na dyskotecę	4,55%- 4 osoby	13,18%- 17 osób
Na wakacjach	60,23%- 53 osoby	46,51%- 60 osób
W innym miejscu	30,68%- 27 osób	26,36%- 34 osoby

Tabela 7. Gdzie paliłaś/eś po raz pierwszy?

Gdy zapytaliśmy palących już uczniów, czy namawiał ich ktoś do zapalenia papierosa, 42,05% uczniów gimnazjum i 32,56% uczniów liceum odpowiedziało twierdząco. Pozostałe (57,95% uczniów młodszych i 67,44 starszych) odpowiedziało, że była to ich indywidualna decyzja.

Zapytaliśmy też uczniów mających za sobą już inicjację zapalenia papierosa o to, jak często sięgali po papierosa w ciągu ostatnich 30 dni. Odpowiedzi „ani razu” udzieliło 69,32% gimnazjalistów oraz 41,86% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Mniej niż jeden papieros na tydzień pali 19,32% uczniów młodszych i 19,38% starszych. Do zapalenia mniej niż jednego papierosa dziennie przyznaje się 7,75% uczniów ze starszej grupy ankietowanych i 5,68% z młodszej. 3,41% gimnazjalistów i 20,16% uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że pali od 6 do 10 papierosów dziennie, a 5,43% starszych

respondentów i 1,14% młodszych pali od 11 do 20. Do zapalenia więcej niż 20 papierosów dziennie przyznaje się 1,14% gimnazjalistów i 5,43% uczniów starszych.

Jak często sięgałaś/ eś po papierosa w ciągu ostatnich 30 dni	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Ani razu	69,32% - 61 osób	41,86%- 54 osoby
Mniej niż jeden papieros na tydzień	19,32%- 17 osób	19,38%- 25 osób
Mniej niż jeden papieros dziennie	5,68%- 5 osób	7,75%- 10 osób
6-10 papierosów dziennie	3,41%- 3 osoby	20,16%- 26 osób
11-20 papierosów dziennie	1,14%- 1 osoba	5,43%- 7 osób
Więcej niż 20 papierosów dziennie	1,14%- 1 osoba	5,43%- 7osób

Tabela 8. Jak często sięgnęłaś/eś po papierosa w ciągu ostatnich 30 dni?

Badania pokazują, że wszyscy badani uczniowie stosunkowo wysoko oceniają swoją wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji palenia. 46,65% uczniów gimnazjum i 44,67% uczniów szkół ponadgimnazjalnych zna ogólne skutki palenia, a 46,37% młodszych i 51,27% starszych ankietowanych potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma palenie na poszczególne funkcje organizmu. Pozostałe 4,06% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 6,98% uczniów gimnazjum nie zna konsekwencji zdrowotnych palenia papierosów.

b) Picie alkoholu

Poziom nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży w Polsce daje powód do niepokoju. Badania CBOS na 2013 roku pokazują, że napoje alkoholowe to najbardziej rozpowszechniona substancja psychoaktywna wśród młodzieży. Najczęściej młodzi ludzie sięgają po piwo. Choć martwiącym jest, że odsetek uczniów sięgających po wódkę od 2010 roku diametralnie wzrósł (o 7 punktów procentowych).¹ Co więcej badania ESPAD 2015 przedstawiają, iż próbę picia ma za sobą blisko 84% gimnazjalistów klas trzecich. Poniżej prezentujemy dane statystyczne dotyczące spożywania napojów alkoholowych przez młodzież gminy Sepólno Krajeńskie.²

Gdy zapytaliśmy uczniów czy i kiedy zdarzyło im się po raz pierwszy wypić napój alkoholowy 55,87% gimnazjalistów i 15,23% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że taka

¹CBOS, *Młodzież 2013*, 2014r.

²Wieczorek Ł., Sierostawski J., *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z badań ankietowych zrealizowanych w województwie kujawsko-pomorskim w 2015r.*, Warszawa 2015r.

sytuacja nie miała jeszcze miejsca. Spośród 158 gimnazjalistów i 167 uczniów szkół ponadgimnazjalnych, 8,10% młodszych ankietowanych i 7,61% starszych wskazało wiek 11 lat jako początek swojej inicjacji alkoholowej. Wiek 12 lat wskazało 8,94% uczniów gimnazjum i 3,55% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 13 lat to początek pierwszych inicjacji alkoholowych dla 11,17% uczniów z młodszej grupy badanych i 13,20% starszych. 9,5% gimnazjalistów i 16,75% uczniów szkół ponadgimnazjalnych podaje wiek 14 lat, a 4,75% młodszych ankietowanych i 20,3% starszych wskazuje na wiek 15 lat. Pierwszą próbę wypicia napoju alkoholowego w wieku 16 lat ma za sobą 1,68% gimnazjalistów i 23,36% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Czy i kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy wypić napój alkoholowy	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Nigdy	55,87% -200 osób	15,23%- 30 osób
11 lat	8,10%- 29 osób	7,61%- 15 osób
12 lat	8,94%- 32 osoby	3,55%- 7 osób
13 lat	11,17%- 40 osób	13,20%- 26 osób
14 lat	9,5%- 34 osoby	16,75%- 33 osoby
15 lat	4,75%- 17 osób	20,30%- 40 osób
16 lat	1,68%- 6 osób	23,35%- 46 osób

Tabela 9. Czy i kiedy zdarzyło Ci się po raz pierwszy wypić napój alkoholowy?

Spośród tych, którzy pili już alkohol– większość bo 78,48% gimnazjalistów oraz 73,65% uczniów szkół ponadgimnazjalnych wskazuje, iż do „pierwszego razu” nikt ich nie namawiał, a alkohol pili z własnej inicjatywy. Pozostałe 21,52% młodszych badanych i 26,35% starszych pierwszy raz alkoholu spróbowało za namową osób trzecich.

Z kolei zapytaliśmy uczniów mających za sobą już inicjację alkoholową, jak często sięgają po alkohol. Kilka razy w roku deklaruje spożycie alkoholu 38,61% uczniów gimnazjum i 41,92% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Do jednorazowego kontaktu z alkoholem przyznało się 48,73% uczniów z młodszej grupy badawczej i 8,98% ze starszej. Kilka razy w miesiącu sięga po alkohol 38,32% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 9,49% uczniów gimnazjum, zaś kilka razy w tygodniu 1,90% młodszych badanych i 7,78% starszych. 1,27% młodszych respondentów i 2,99% starszych deklaruje, że sięga po alkohol prawie codziennie. Z badań wynika, że ankietowani mający za sobą próbę picia alkoholu nie spożywają go regularnie. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych jak i gimnazjalnych pija najczęściej kilka razy w roku. Należy jednak zwrócić uwagę na procent spożywających alkohol kilka razy w miesiącu wśród starszej grupy respondentów, gdyż jest on naprawdę alarmujący.

Jak często sięgasz po alkohol	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Codziennie, lub prawie codziennie	1,27%- 2 osoby	2,99%- 5 osób
Kilka razy w tygodniu	1,90%- 3 osoby	7,78 %- 13 osób
Kilka razy w miesiącu	9,49% -15 osób	38,32%- 64 osoby
Kilka razy w roku	38,61%- 61 osób	41,92%- 70 osób
Piłam/ em tylko raz	48,73% – 77 osób	8,98%- 15 osób

Tabela 10. Jak często sięgasz po alkohol?

Pytając ankietowanych o najczęstsze powody sięgania po alkohol udało nam się uzyskać następujące informacje. 63,29% gimnazjalistów oraz 83,83% uczniów szkół ponadgimnazjalnych twierdzi, że sięga po alkohol dla towarzystwa, z kolei 3,80%% uczniów młodszych oraz 2,99% uczniów starszych uważa, że to przyzwyczajenie. 8,86% gimnazjalistów oraz 3,59% uczniów szkół ponadgimnazjalnych podaje, iż częstym powodem sięgania po alkohol jest fakt, że są samotni lub źli. Pozostałe 9,58% starszych i 24,05% młodszych uczniów podaje inne sytuacje, jak sylwester czy domówka.

Dane uzyskane w tym pytaniu pozwalają stwierdzić, że obie grupy badanych najczęściej sięgają po alkohol dla towarzystwa choć w starszej grupie badanych jest to dużo częstsze.

Dla czego najczęściej sięgasz po alkohol	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Dla towarzystwa	63,29%- 100 osób	83,83%- 140 osób
Z przyzwyczajenia	3,80%- 6 osób	2,99%- 5 osób
Kiedy jestem smutny lub zły	8,86%- 14 osób	3,59%- 6 osób
W innej sytuacji	24,05%- 38 osób	9,58%- 16 osób

Tabela 11. Dlaczego najczęściej sięgasz po alkohol?

Następnie badani uczniowie odpowiadali na pytanie, po jaki alkohol sięgnęli w ciągu ostatnich 30 dni. Z badań wynika, że starsza młodzież zamieszkująca gminę Sępólno Krajeńskie najczęściej sięga po piwo - 67,07%, tak samo jak młodszy ankietowani – 69,62%. Na drugim miejscu po wódkę– 22,16% starszych badanych i 12,66% młodszych. Triadę zamyka wino wybrane przez 6,59% uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz 8,86% gimnazjalistów. Cydr wskazało jedyne 1,80% uczniów starszych i 5,06% młodszych. Do spożywania alkopopu w ciągu ostatnich 30 dni przyznało się 3,80% gimnazjalistów oraz 2,40% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Analizując odpowiedzi badanych w rozróżnieniu na płeć to i tak bez względu na wiek ankietowanych, piwo było alkoholem

najczęściej spożywanym przez respondentów. Gimnazjaliści (70,73% dziewcząt i 68,42% chłopców). Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (66,27% dziewcząt i 67,80% chłopców).

Rodzaj alkoholu wybierany przez młodzież w ciągu 30 dni	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Piwo	69,62%- 110 osób	67,07%- 112 osób
Cydr	5,06%- 8 osób	1,80%- 3 osoby
Alkopolop	3,80%- 6 osób	2,40%- 4 osoby
Wino	8,86%- 14 osób	6,59%- 11 osób
Wódka	12,66%- 20 osób	22,16%- 37 osób

Tabela 12. Rodzaj alkoholu wybierany przez młodzież w ciągu 30 dni

Dane zamieszczone w poniższej tabeli pokazują wyniki badań z wyszczególnieniem uczniów klas III gimnazjum i II liceum w porównaniu do badania ESPAD 2015.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie	Kujawsko-Pomorskie	Polska
III klasa gimnazjum	Piwo	59,46% - 44 osoby	57,5%	51,3%
	Cydr	8,11 %- 6 osób	9,6%	9,0%
	Alkopolop	4,05%- 3 osoby	5,7%	5,3%
	Wino	10,81%- 8 osób	22,1%	21,1%
	Wódka	17,57%- 13 osób	34,4%	33,1%
II klasa szkoły ponadgimnazjalnej	Piwo	63,27%- 62 osoby	81,3%	78,9%
	Cydr	2,04%- 2 osoby	15,0%	14,9%
	Alkopolop	2,04%- 2 osoby	7,8%	8,4%
	Wino	8,16%- 9 osób	39,0%	37,7%
	Wódka	24,49%- 24 osoby	64,4%	65,2%

Tabela 13. Rodzaj alkoholu wybierany przez młodzież w ciągu ostatnich 30 dni w porównaniu z badaniami ESPAD 2015

Gdy zapytaliśmy jak trudny jest dostęp do alkoholu w środowisku badanych- 24,30% gimnazjalistów i 3,05% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że bardzo trudny, prawie niemożliwy. 20,11% młodszych ankietowanych i 5,58% starszych wybrało odpowiedź, że jest on raczej trudny i nie warto się wysilać. Odpowiedzi, że taki zakup jest trudny, ale jak się poprosi odpowiednie osoby, to można udzieliło 31,01% gimnazjalistów oraz 21,32% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 16,20% młodszych respondentów i 33,50% starszych twierdzi, że jest to zakup raczej łatwy, właściwie każdy może go kupić, a 8,38% gimnazjalistów i 36,55% uczniów starszych, iż jest to zakup bardzo łatwy i nie wymaga żadnego wysiłku.

Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że starsi uczniowie nie mają zbyt dużego problemu z alkoholem i wraz z wiekiem ten dostęp jest coraz łatwiejszy. Ponadto z odpowiedzi gimnazjalistów wynika, że najprostszym i najczęstszym sposobem do zdobycia napojów alkoholowych jest poproszenie odpowiednich osób o jego kupno.

Dostęp do napojów alkoholowych w Twoim środowisku	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Bardzo trudny, prawie niemożliwy	24,30%	3,05%
Raczej trudny, nie warto się wysilić	20,11%	5,58%
Trudny, ale jak się poprosi właściwe osoby to można	31,01%	21,32%
Raczej łatwy, prawie każdy może kupić	16,20%	33,50%
Bardzo łatwy nie wymaga żadnego wysiłku	8,38%	36,55%

Tabela 14. Dostęp do napojów alkoholowych w środowisku badanych

Badani z obu grup wysoko oceniają wiedzę na temat zdrowotnych konsekwencji picia alkoholu. 33,80% gimnazjalistów oraz 37,06% uczniów szkół ponadgimnazjalnych potrafi powiedzieć, jaki wpływ ma alkohol na poszczególne funkcje organizmu. 54,19% młodszych ankietowanych oraz 52,79% starszych potrafi wskazać ogólne skutki picia alkoholu. Natomiast 12,01% uczniów młodszych oraz 10,15% starszych badanych nie zna tych konsekwencji.

c) **Narkotyki**

Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się zarówno wzory używania – jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Niepokojący jest fakt, że zmieniła się również ocena stosowania niektórych narkotyków, dopuszczająca używanie niektórych substancji w efekcie podążania za modą, gdzie narkotyki stają się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce. Młodzieńcze eksperymentowanie z narkotykami sprowadza się najczęściej do doświadczeń z marihuaną, która jest najczęściej używanym przez młodzież narkotykiem.

Z badań ankietowych przeprowadzonych wśród uczniów w gminie Sępólno Krajeńskie wynika, że zdecydowana większość badanych nie miała jeszcze kontaktu z narkotykami. 94,13% gimnazjalistów oraz 81,73% starszych badanych zaznaczyło, że nie odbyło jeszcze inicjacji narkotykowej. Natomiast 5,87% uczniów młodszych (tj. 21 osób z 358 obadanych) i 18,27% starszych (tj. 36 osób ze 197 badanych) przyznało się do pierwszych eksperymentów z narkotykami. Niestety, bardzo złym sygnałem uzyskanym z powyższej analizy jest fakt, że wraz z wiekiem zwiększa się częstotliwość sięgania po narkotyki.

Ta niewielka próba uczniów zażywających już narkotyki udzielała odpowiedzi na pytania z jakimi narkotykami miała kontakt. Najczęściej w obydwóch grupach badanych pojawia się marihuana lub haszysz. Wśród uczniów gimnazjum wskazała ją 47,62% badanych, natomiast w ponadgimnazjalnej 80,56%. Amfetamina znalazła się na drugim miejscu wybrała ją – 19,05% młodszych badanych i 16,67% starszych. Triadę zamyka metamfetamina, którą próbowało już – 9,52% uczniów gimnazjum i 8,33% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Tyle samo, bo 8,33% uczniów starszych wskazało ecstazy, natomiast młodszy uczniowie wskazali je w 4,76%. Nikt z gimnazjalistów nie wybrał substancji wziewnych jako narkotyku, z którym miał już kontakt, w przypadku uczniów starszych było to 2,78%.

Z jakimi narkotykami miałeś kontakt?	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Marihuana lub hasz	47,62%- 10 osób	80,56%- 29 osób
Substancje wziewne	0%	2,78%- 1 osoba
Ecstazy	4,76%- 1 osoba	8,33%- 3 osoby
Amfetamina	19,05%- 4 osoby	16,67%- 6 osób
Metamfetamina	9,52%- 2 osoby	8,33%- 3 osoby
Inne jakie?	47,62%- 10 osób	19,44%- 7 osób

Tabela 15. Z jakimi narkotykami miałeś kontakt?

Z kolei zapytaliśmy wszystkich badanych, czy zdarzyło im się przyjmować substancje takie jak leki uspokajające i nasenne z przepisu lekarza. Uczniowie najczęściej odpowiadali, że taka sytuacja nie miała miejsca. (87,71% uczniów młodszych i 83,76% starszych). Niemniej jednak pojawiło się też kilka odpowiedzi, że owszem, ale krócej niż przez trzy tygodnie. Było to 10,34 % uczniów gimnazjum oraz 10,66% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W przypadku zażywania leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza przez trzy tygodnie lub dłużej, procent odpowiedzi wyglądał następująco. 1,96% gimnazjalistów i 5,58% uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Czy zdarzyło Ci się przyjmować takie substancje jak leki uspokajające i nasenne z przepisu lekarza	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Nie nigdy	87,71%- 314 uczniów	83,76%- 165 uczniów
Tak, ale krócej niż przez trzy tygodnie	10,34%- 37 uczniów	10,66%- 21 uczniów
Tak, przez trzy tygodnie, lub dłużej	1,96%- 7 uczniów	5,58%- 11 uczniów

Tabela 16. Substancje jak leki uspokajające i nasenne z przepisu lekarza zażywane przez uczniów

Poniżej uzyskane dane w gminie Sępólno Krajeńskie dla klas III gimnazjum i II ponadgimnazjalnych zestawione są z danymi uzyskanymi w badaniu ESPAD 2015. Jak pokazuje poniższa tabela uczniowie bez względu na wiek i wielkość próby badawczej raczej nie zażywali substancji jak leki uspokajające i nasenne.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie	Kujawsko- Pomorskie	Polska
III klasy gimnazjum	Nie, nigdy	85,71%- 108 osób	85,2%	88,6%
	Tak, ale krócej niż trzy tygodnie	12,70%- 16 osób	9,9%	8,3%
	Tak przez trzy tygodnie lub dużej	1,59%- 2 osoby	4,9%	3,1%
II klasy szkół ponadgimnazjalnych	Nie, nigdy	84,55%- 93 osoby	87,8%	89,1%
	Tak, ale krócej niż trzy tygodnie	10,91%- 12 osób	8,35%	7,7%
	Tak przez trzy tygodnie lub dużej	4,55%- 5 osób	3,9%	3,2%

Tabela 17. Przyjmowanie substancji jak leki uspokajające i nasenne przez uczniów gminy Sępólno Krajeńskie w porównaniu z badaniami ESPAD 2015

Gdy zapytaliśmy badanych, czy wiedzą, gdzie i u kogo kupić narkotyki, 15,36% gimnazjalistów oraz 29,44% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że posiada taką wiedzę. Pozostałe 84,64% młodszych respondentów oraz 70,56% starszych nie posiada takiej wiedzy.

Na pytanie czy zakup narkotyków leży poza zasięgiem możliwości badanych i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna- 51,12% gimnazjalistów oraz 15,74% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że tak jest. Co więcej 14,72% uczniów starszych i 18,16% młodszych stwierdziło, że zdobycie narkotyków jest trudne i trzeba się bardzo postarać. Odpowiedzi, że jest to zakup trudny, ale możliwy udzieliło 19,55% gimnazjalistów i aż 40,10% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Dla 19,80% starszych badanych i 7,82% młodszych jest to zakup raczej łatwy i nie wymaga dużego wysiłku. Natomiast dla 9,64% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 3,35% gimnazjalistów zakup ten jest łatwy i tak właściwie każdy może go kupić.

Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że badani uważają, że zakup narkotyków owszem jest trudny, ale możliwy.

Dostęp do narkotyków w środowisku badanych jest	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Bardzo trudny, prawie niemożliwy	51,12%	15,74%
Raczej trudny, ale warto się wysilić	18,16%	14,72%
Trudny, ale możliwy	19,55%	40,10%
Raczej łatwy, prawie każdy może kupić	7,82%	19,80%
Bardzo łatwy nie wymaga żadnego wysiłku	3,35%	9,64%

Tabela 18. Dostęp do narkotyków w środowisku badanych.

Respondenci w obu grupach badanych wskazują, że posiadają ogólną wiedzę na temat konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków. 51,68% badanych uczniów gimnazjum i 54,31% uczniów szkół ponadgimnazjalnych wie ogólnie, jakie są skutki zdrowotne zażywania narkotyków. 31,84% młodszych badanych i 34,52% starszych jest w stanie wskazać ich wpływ na poszczególne funkcje organizmu, a 16,48% gimnazjalistów i 11,17% starszych respondentów tych konsekwencji nie zna.

Ponadto 14,25% uczniów gimnazjum i 11,17% uczniów szkół ponadgimnazjalnych nie zna także prawnych konsekwencji posiadania narkotyków. Kary te zna 58,10% młodszych badanych i 56,85% starszych, a 31,98% uczniów szkół ponadgimnazjalnych i 27,65% gimnazjalistów potrafi powiedzieć dokładnie, jakie grożą za to sankcje.

d) Dopalacze

Problem „dopalaczy” pojawił się w Europie w połowie poprzedniej dekady. W Polsce zaczął narastać w ostatnich latach. Problem dopalaczy rozwijał się na styku świata substancji legalnych i nielegalnych. „Dopalacze” oferowane są w większości krajów europejskich, a także w internecie. Wszędzie problem ten jest przedmiotem troski władz i zaniepokojenia społecznego. Nasza wiedza na temat dopalaczy jest wrywkowa, zarówno w wymiarze farmakologicznym, jak społeczno- kulturowym. Brak nawet precyzyjnej naukowej definicji „dopalaczy”. „Dopalacze” określić można jako preparaty zawierające w swym składzie substancje psychoaktywne nie objęte kontrolą prawną.

Podczas badania dość nowego zjawiska, jakim jest zażywanie dopalaczy, uczniowie z gminy Sępólno Krajeńskie zostali poproszeni o odpowiedź, czy kiedykolwiek używali dopalaczy. W większości, bo aż 98,60% gimnazjalistów i 94,92% uczniów szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że nie. Niemniej jednak pojawił się też odpowiedzi twierdzące (1,40% uczniów

młodszych– tj. 5 osób i 5,08% starszych ankietowanych- 10 osób), których nie należy lekceważyć.

Niestety wraz z wiekiem, jak pokazują badania, blisko dwukrotnie zwiększyła się wiedza na temat tego, gdzie i u kogo kupić dopalacze. 15,74% uczniów starszych i 7,54% młodszych powiedziało, że zna takie osoby i miejsca.

Badani uczniowie gimnazjum w 43,30% uważają, iż zakup dopalaczy leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna, w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest to 19,80%. Z kolei 21,51% gimnazjalistów i 22,34% starszych uczniów uważa, że zdobycie dopalaczy jest trudne i trzeba się bardzo postarać. 34,01% starszych ankietowanych i 19,55% młodszych twierdzi, że jest to trudne, ale możliwe. 6,70% uczniów gimnazjum i 15,74% uczniów szkół ponadgimnazjalnych uważa, że dopalacze są raczej łatwo dostępnym towarem i zakup ich nie wymaga dużego wysiłku. Pozostałe 8,12% uczniów starszych i 8,94% młodszych badanych jest zdania, że zdobycie dopalaczy jest bardzo łatwe i nie wymaga żadnego wysiłku.

Dostęp do dopalaczy w środowisku badanych jest	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Bardzo trudny, prawie niemożliwy	8,94%	8,12%
Raczej trudny, ale warto się wysilić	6,70%	15,74%
Trudny, ale możliwy	19,55%	34,01%
Raczej łatwy, prawie każdy może kupić	21,51%	22,34%
Bardzo łatwy nie wymaga żadnego wysiłku	43,30%	19,80%

Tabela 19. Dostęp do dopalaczy w środowisku badanych

Z badań wynika, że badani w obu grupach wiekowych oceniają wysoko wiedzę na temat konsekwencji zdrowotnych stosowania dopalaczy. Ogólne skutki używania dopalaczy zna 60,89% uczniów gimnazjum oraz 59,90% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. 29,95% starszych ankietowanych i 22,91% młodszych twierdzi, że zna wpływ dopalaczy na poszczególne funkcje organizmu i narządy. Konsekwencji tych nie zna 16,20% gimnazjalistów i 10,15% uczniów starszych.

e) Młodzież a cyberprzemoc

Poza tradycyjną przemocą rówieśniczą można zaobserwować ciągły wzrost tzw. cyberprzemocy, zjawiska odnoszącego się do krzywdzenia innych za pośrednictwem urządzeń elektronicznych. Przeprowadzone badania wskazują na to, że jest to nasilający się problem również wśród uczniów na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Prawie wszyscy uczniowie gminy posiadają swój komputer. Tak szeroka dostępność nowych technologii zwiększa ryzyko kontaktu z cyberprzemocą.

81,84% gimnazjalistów i 87,31% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznało, że wie, czym jest cyberprzemoc. Kolejne pytanie pokazało, że tylko 32,12% uczniów młodszych i 37,56% starszych przejmują się i stara się szukać pomocy wobec aktów cyberprzemocy. 32,96% gimnazjalistów i 25,89% uczniów szkół ponadgimnazjalnych ignoruje cyberprzemoc i uważa, że to nic takiego. 17,88% młodszych ankietowanych i 21,83% starszych uważa, że czasami dla żartu to nic takiego, natomiast 9,50% młodszych respondentów i 7,11% starszych nie ma nic przeciwko stosowaniu cyberprzemocy. 7,54% gimnazjalistów i 7,61% uczniów szkół ponadgimnazjalnych ma inne odczucia. Niepokojącym zjawiskiem jest zbliżony procent uczniów gimnazjum ignorujących przemoc oraz tych szukających pomocy. Co więcej, alarmującym jest wynik w obu grupach badanych na temat tego, ile osób uważa, że cyberprzemoc to nic takiego, i jest to forma żartu, w której nie widzą nic złego. Ponadto, możemy wnioskować, że dziewczęta są bardziej wrażliwe na cyberprzemoc, gdyż badania pokazują, że spośród uczniów gimnazjum 41,44% dziewcząt przejmują się cyberprzemocą, w przypadku chłopców jest to o połowę mniej tj. 22,60%. Wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych takim zjawiskiem przejmują się 58,76% dziewcząt i tylko 17% chłopców.

Jedną z najboleśniejszych form cyberprzemocy jest nagrywanie telefonem komórkowym filmów wideo bez zgody osoby filmowanej. 26,26% gimnazjalistów oraz 40,10% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, że ktoś wbrew ich woli zrobił im zdjęcie lub nakręcił film. 42,46% młodszych ankietowanych i 41,12% uważa, iż taka sytuacja nie miała nigdy miejsca. Natomiast 31,28% gimnazjalistów i 18,78% uczniów starszych twierdzi, że nie przypomina sobie takiej sytuacji.

Zapytaliśmy także uczniów, czy słyszeli o organizacjach i serwisach internetowych, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą. 66,76% gimnazjalistów i aż 79,19% uczniów szkół ponadgimnazjalnych nie zna ani jednej takiej organizacji. 33,24% młodszych badanych i 20,81% starszych potrafi wskazać przynajmniej jedną instytucję lub organizację, która zajmuje się taką pomocą.

Niepokoi wynik, jak mało uczniów z obu grup badanych nie zna organizacji czy serwisów internetowych udzielających pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą.

Warto mieć przy tym na uwadze to, że zjawiska charakterystyczne dla cyberprzemocy nierzadko mają miejsce na portalach internetowych, bardzo obecnie wśród uczniów

popularnych. Mimo tego, że większość tego typu portali posiada opcje umożliwiające ochronę danych osobowych i prywatnych informacji, często nie są one uczniom znane.

4. Analiza ankiet przeprowadzonych w klasach III gimnazjalnych oraz II ponadgimnazjalnych w konfrontacji do Europejskiego Programu Badań Ankiety w Szkołach.

Celem badania było zdiagnozowanie:

- Częstotliwości spożywania napojów alkoholowych przez młodzież klas III gimnazjum i II ponadgimnazjalnych ze szczegółową analizą na częstotliwość spożywania poszczególnych rodzajów alkoholu jak piwo, wino, wódka, cydr, alkopop.
- Postawy uczniów wobec substancji psychoaktywnych.
- Częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych.

W badaniu wzięło udział 130 uczniów III klas gimnazjalnych oraz 94 uczniów II klasy szkoły ponadgimnazjalnej z terenu gminy Sępólno Kajeńskie.

Wśród badanych było 51,54% chłopców i 48,46% dziewcząt ze szkół gimnazjalnych oraz 51,06% chłopców i 48,94% dziewcząt ze szkoły ponadgimnazjalnej.

92,31% Uczniów gimnazjum miało 15 lat, a 7,69% - 16 lat. Natomiast ankietowani wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych mieli: 87,23% -17 lat, 11,70% 18lat.

Płeć	Dziewczęta	Chłopcy
III klasa gimnazjum	48,46%	51,54%
II klasa szkół ponadgimnazjalnych	48,94%	51,06%

Tabela 20. Podaj swoją płeć

Wiek	Dziewczęta	Chłopcy
III klasa gimnazjum	15 lat	16lat
	92,31%	7,69%
II klasa szkół ponadgimnazjalnych	17lat	18lat
	87,23%	11,70%
III klasa gimnazjum	15 lat	16lat
	92,31%	7,69%
II klasa szkół ponadgimnazjalnych	17lat	18lat
	87,23%	11,70%

Tabela 21. Podaj swój wiek

4.1 Napoje alkoholowe

Napoje alkoholowe to najczęściej wybierana przez młodzież substancja psychoaktywna. Jak podaje badanie ESPAD 2015, próby picia ma za sobą 87,9% gimnazjalistów z klas trzecich oraz 97,4% uczniów drugich klas gimnazjum.

Na początku zapytaliśmy uczniów, czy pili alkohol w ostatnim czasie. Na terenie gminy Sępólno Krajeńskie 26,15% uczniów III klasy gimnazjum i 24,47% uczniów II klasy szkół ponadgimnazjalnych odpowiedziało, że piło alkohol kiedykolwiek w życiu. W czasie 12 miesięcy- 8,46% młodszych ankietowanych i 12,77% starszych, w przypadku kiedy pytaliśmy o czas 30 dni przed badaniem, taką odpowiedź wskazało 18,46% badanych uczniów III klas gimnazjum i 41,49% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych. Pozostałe 46,92% młodszych badanych i 21,28% starszych określiło, że nigdy nie piło alkoholu.

Analizując to pytanie w podziale na płeć ankietowanych, najwięcej chłopców ze szkół drugich klas ponadgimnazjalnych określiło, że piło alkohol w czasie 30 dni przed badaniem- 39,58%, w przypadku dziewcząt również ta odpowiedź była najczęściej wybierana- 43,48%. Młodszy ankietowani bez względu na płeć najczęściej odpowiedzieli, że nigdy nie pili alkoholu – 50,75% chłopców i 42,86% dziewcząt.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie
III klasa gimnazjum (Sępólno Krajeńskie n=130)	Kiedykolwiek w życiu	26,15%- 34 osoby
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	8,46%- 11 osób
	W czasie 30 dni przed badaniem	18,46%- 24 osoby
	Nidy nie piłam/em alkoholu	46,92%- 61 osób
II klasa szkoły ponadgimnazjalnej (Sępólno Krajeńskie n=94)	Kiedykolwiek w życiu	24,47%- 23 osoby
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	12,77%- 12 osób
	W czasie 30 dni przed badaniem	41,49%- 39 osób
	Nidy nie piłam/em alkoholu	21,28%- 20 osób

Tabela 22. Czy piłeś alkohol w ostatnim czasie?

Poniżej prezentujemy tabelę zawierającą wyniki badań uzyskanych na terenie gminy Sepólno Krajeńskie w zestawieniu z wynikami ESPAD 2015. Przedstawione dane obrazują rozkład procentowy tych spośród osób, które mają już za sobą inicjację alkoholową, tj. 69 respondentów z klas III gimnazjum i 74 osoby z klas II ponadgimnazjalnych.

Poziom klasy		Sepólno Krajeńskie	Kujawsko- Pomorskie	Polska
III klasa gimnazjum (Sepólno Krajeńskie n=69)	Kiedykolwiek w życiu	49%- 34 osoby	87,9%	83,8%
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	16%- 11 osób	77,2%	71,7%
	W czasie 30 dni przed badaniem	35%- 24 osoby	52,9%	48,6%
II klasa szkoły ponadgimnazjalnej (Sepólno Krajeńskie n= 74)	Kiedykolwiek w życiu	31%- 23 osoby	97,4%	95,8%
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	16%- 12 osób	95,0%	92,7%
	W czasie 30 dni przed badaniem	53%- 39 osób	82,3%	82,3%

Tabela 23. Czy piłeś alkohol w ostatnim czasie?

Kolejno chcieliśmy sprawdzić częstotliwość sięgania po inne napoje alkoholowe, takie jak piwo, wino, wódka, cydr oraz alkopop przez badanych.

Na pytanie, jak dużą ilość piwa uczniowie, mający za sobą już inicjację alkoholową wypili podczas ostatniej okazji do picia, odpowiedzi powyżej 2 litrów udzieliło 5,80% uczniów III klasy gimnazjum i 14,86% uczniów II klasy szkoły ponadgimnazjalnej. Do wypicia od 1 litra do 2 przyznało się 7,25% młodszych respondentów i 12,16% starszych. 13,04% uczniów III klasy gimnazjum i 18,92% uczniów II klasy szkół ponadgimnazjalnych przyznaje, że podczas ostatniej okazji do picia alkoholu wypilo od 0,5 do 1 litra. Poniżej pół litra wypilo 18,92% uczniów starszych i 18,84% młodszych. Inny alkohol podczas ostatniej okazji do picia spożywało 22,97% uczniów II klasy szkół ponadgimnazjalnych i 27,54% uczniów klasy III gimnazjum. 12,16% uczniów starszych i 27,54% młodszych nie pija piwa.

Analizując ilość spożywania piwa z uwzględnieniem płci respondenta, chłopcy drugich klas szkół ponadgimnazjalnych przyznają, że podczas ostatniej okazji do picia alkoholu wypilo najczęściej powyżej 2 litrów- 29,73%. W przypadku dziewcząt w tej kategorii wiekowej najczęstszą wskazywaną odpowiedziom była „ostatnim razem piłam inny alkohol”. Jednak spośród tych, które piły piwo, najczęściej było to poniżej pół litra- 27,03%. W przypadku młodszych ankietowanych, chłopcy najczęściej wybierali, że nie piją piwa- 30,30%, jednak spośród tych pijących ilość spożywania poniżej pół litra była najczęstszą- 18,18%.

W przypadku dziewcząt najczęściej odpowiedziało, że podczas ostatniej okazji do picia alkoholu piło inny alkohol- 33,33%, jednak te badane, które piły piwo najczęściej spożyły go w ilości poniżej pół litra- 19,44%

Poniżej prezentujemy tabele zawierającą wyniki badań uzyskanych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w zestawieniu z wynikami ESPAD 2015.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie	Kujawsko- Pomorskie	Polska
III klasa gimnazjum (Sępólno Krajeńskie n= 69)	Nigdy nie piję piwa	27,54%- 19 osób	18,6%	24,6%
	Ostatnim razem nie piłam/em piwa (piłem inny alkohol)	27,54%- 19 osób	14,1%	14,5%
	Poniżej 0,5 litra	18,84%- 13 osób	26,6%	25,3%
	Od 0,5 do 1 litra	13,04%- 9 osób	27,8%	25,5%
	Powyżej 1 litra do 2 litrów	7,25%- 5 osób	7,6%	6,4%
	Powyżej 2 litrów	5,80%- 4 osoby	5,4%	3,7%
II klasa szkół ponad- gimnazjalnych (Sępólno Krajeńskie n= 74)	Nigdy nie piję piwa	12,16%- 9 osób	6,0%	8,5%
	Ostatnim razem nie piłam/em piwa (piłem inny alkohol)	22,97%- 17 osób	15,6%	16,8%
	Poniżej 0,5 litra	18,92%- 14 osób	17,6%	18,5%
	Od 0,5 do 1 litra	18,92%- 14 osób	41,1%	38,0%
	Powyżej 1 litra do 2 litrów	12,16%- 9 osób	13,6%	11,0%
	Powyżej 2 litrów	14,86%- 11 osób	6,1%	7,1%

Tabela 24. Jak dużą ilość piwa wypiełeś podczas ostatniej okazji do picia alkoholu?

Gdy zapytaliśmy, jaką ilość wina wypili ankietowani podczas ostatniej okazji do picia alkoholu, 5,41% uczniów starszych i 2,90% młodszych odpowiedziało, że było to powyżej 750 ml. Odpowiedzi od 200 ml do 749 ml udzieliło 5,41% uczniów klas II ponadgimnazjalnych i 8,70% gimnazjalnych. 14,86% starszych respondentów i 15,94%

młodszych deklaruje, iż podczas ostatniej okazji do picia wypilo powyżej 100ml, ale do 200 ml. Mniej niż jeden kieliszek, a więc poniżej 100 ml wypilo 10,81% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych i 15,94% uczniów III klas gimnazjum. 27,03% starszych uczniów i 15,94% młodszych podczas ostatniej okazji do picia alkoholu nie spożywało wina. Natomiast 36,49% starszych respondentów i 40,58% młodszych odpowiedziało, że nigdy nie pija wina.

Analizując odpowiedzi z uwzględnieniem płci respondenta począwszy od chłopców z klas drugich szkół ponadgimnazjalnych możemy zauważyć, że ponad połowa z nich (51,35%) nie pije wina, jednak Ci którzy podczas ostatniej okazji spożywali wino, najczęściej pili je w ilości powyżej 750 ml- 10,81%. W przypadku dziewcząt ze starszej grupy badanych najczęściej pojawiającą się odpowiedzią na to pytanie była, ta świadcząca, że podczas ostatniej okazji do picia najczęściej respondentek nie piło wina- 29,73%. Jednak analizując wyniki tych, które spożywały wino podczas okazji picia najczęściej odpowiedziało, że było to powyżej 100 ml ale do 200 ml. Badani chłopcy z klas III gimnazjum zapytani o ilość wypicia wina podczas ostatniej okazji do spożywania alkoholu najczęściej odpowiedzieli, że nie piją wina- 57,58%, jednak Ci, którzy go kosztowali na ostatniej imprezie, wypili go w ilości jednego, maksymalnie dwóch kieliszków- 15,15%. W przypadku ankietowanych dziewcząt z klas III gimnazjum najczęściej odpowiedziało, że ostatnim razem nie piło wina- 27,78%. Jednak te, które spożywały wino podczas ostatniej okazji do picia alkoholu, w największej ilości wypilo go w mniej niż jeden kieliszek- 19,44%.

Poniżej prezentujemy tabelę zawierającą wyniki badań uzyskanych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w zestawieniu z wynikami ESPAD 2015.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie	Kujawsko- Pomorskie	Polska
III klasa gimnazjum (Sępólno Krajeńskie n= 69)	Nigdy nie piję wina	40,58%- 28 osób	41,9%	45,5%
	Ostatnim razem nie piłam/em wina	15,94%- 11 osób	33,0%	29,5%
	Poniżej 100ml (mniej niż jeden kieliszek)	15,94%- 11 osób	15,1%	15,7%
	Powyżej 100 ml do 200 ml (jeden, dwa kieliszki)	15,94%- 11 osób	4,4%	5,0%
	Powyżej 200 ml do 749 ml	8,70%- 6 osób	2,6%	2,2%
	Powyżej 750ml	2,90%- 2 osoby	3,1%	2,1%

II klasa szkół ponad- gimnazjalnych (Sępólno Krajeńskie n= 74)	Nigdy nie piję wina	36,49%- 27 osób	22,7%	23,8%
	Ostatnim razem nie piłam/em wina	27,03%- 20 osób	47,9%	47,7%
	Poniżej 100ml (mniej niż jeden kieliszek)	10,81%- 8 osób	16,3%	15,7%
	Powyżej 100 ml do 200 ml (jeden, dwa kieliszki)	14,86%- 11 osób	6,0%	6,4%
	Powyżej 200 ml do 749 ml	5,41%- 4 osoby	3,0%	3,1%
	Powyżej 750ml	5,41%- 4 osoby	4,0%	3,3%

Tabela 25. Jaka ilość wina wypijaś/eś podczas ostatniej okazji do picia alkoholu?

Pytając o częstotliwość picia wódki podczas ostatniej okazji do picia alkoholu, 24,32% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych i 8,70% uczniów III klas gimnazjum przyznaje, że wypilo powyżej 250 ml. Do wypicia powyżej 100 ml, ale do 250 przyznaje się 8,11% starszych ankietowanych i 7,25% młodszych. 14,86% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych i 13,04% uczniów III klas gimnazjum przyznaje, że podczas ostatniej okazji do picia alkoholu wypilo powyżej 50 ml, ale do 100 ml. Powyżej 50 ml wypilo 14,86% starszych ankietowanych i 4,35% młodszych. Podczas ostatniej okazji do picia alkoholu 16,22% starszych respondentów i 14,49% młodszych przyznaje, że nie piło wódki. Natomiast 21,62% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych i 52,17% uczniów III klas gimnazjum deklaruje, iż nie pije wódki.

Pytając chłopców z klas drugich szkół ponadgimnazjalnych o ilość wódki wypitej podczas ostatniej okazji do picia alkoholu najczęściej, bo aż 43,24% wskazało, że wypilo jej powyżej 250 ml. Dziewczeta natomiast przyznały, że nie piją wódki- 35,14%. Jednak te, które podczas ostatniej okazji ją próbowały, wskazały, że było to w ilości poniżej 50 ml- 18,92%. Analiza tego pytania wśród chłopców z młodszej kategorii badanych wskazuje, że podczas ostatniej okazji do spożywania alkoholu najczęściej spośród pijących wódkę wypilo jej w ilości powyżej 50 ml do 100 ml i tyle samo powyżej 250 ml - było to 12,12% ankietowanych. Jednak najczęstszą odpowiedzią (63,64%) wskazywaną przez ankietowanych chłopców w tej kategorii wiekowej była ta, że nigdy nie piją wódki. W przypadku dziewcząt również ta sama odpowiedź, tj. „nigdy nie pije wódki” była tą najczęściej wybieraną- 41,67%. Jednak spośród tych dziewcząt, które spożywały podczas ostatniej okazji do picia wódkę wypilo jej najczęściej w ilości- powyżej 50 ml ale do 100 ml.

Poniżej prezentujemy tabelę zawierającą wyniki badań uzyskanych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w zestawieniu z wynikami ESPAD 2015.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie	Kujawsko- Pomorskie	Polska
III klasa gimnazjum (Sępólno Krajeńskie n= 69)	Nigdy nie piję wódki	52,17%- 36 osób	39,3%	42,6%
	Ostatnim razem nie piłam/em wódki	14,49%- 10 osób	24,4%	21,6%
	Poniżej 50ml	4,35%- 3 osoby	8,7%	9,9%
	Powyżej 50ml do 100 ml	13,04%- 9 osób	8,0%	7,8%
	Powyżej 100ml do 250 ml	7,25%- 5 osób	8,1%	7,8%
	Powyżej 250 ml	8,70%- 6 osób	11,4%	10,3%
II klasa szkół ponad- gimnazjalnych (Sępólno Krajeńskie n= 74)	Nigdy nie piję wódki	21,62%- 16 osób	12,8%	14,8%
	Ostatnim razem nie piłam/em wódki	16,22%- 12 osób	35,4%	33,8%
	Poniżej 50ml	14,86%- 11 osób	9,7%	7,6%
	Powyżej 50ml do 100 ml	14,86%- 11 osób	10,1%	8,7%
	Powyżej 100ml do 250 ml	8,11%- 6 osób	10,8%	11,3%
	Powyżej 250 ml	24,32%- 18 osób	21,2%	23,8%

Tabela 26. Jaka ilość wódki wypijaś/eś podczas ostatniej okazji do picia alkoholu?

Ankietowani odpowiadali również na pytanie, czy zdarzyło im się silne upicie tak, że stracili kontrolę nad własnym zachowaniem. 59,45% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych i 78,26% twierdzi, że taka sytuacja nie miała nigdy miejsca. 32,43% starszych uczniów i 11,59% młodszych wyznaje, że przytrafiło im się takie upicie kiedyś w życiu. 4,35% uczniów III klas gimnazjalnych i 5,41% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych przyznaje się do takiej sytuacji w ciągu 12 miesięcy przed badaniem. Natomiast 5,80% młodszych

ankietowanych i 2,70% starszych twierdzi, że doświadczyło tak silnego upicia w czasie 30 dni przed badaniem.

Analizując to pytanie w podziale na płeć badanych, zarówno chłopcy (51,35%) z klas II szkół ponadgimnazjalnych, jak i dziewczęta (67,57%) najczęściej przyznają, że nigdy nie zdarzyło im się takie upicie, aby stracić kontrolę nad własnym zachowaniem. W przypadku uczniów z klas III gimnazjum tak samo, jak starsi koledzy przyznają, że takie zachowanie nie miało miejsca – 81,82% chłopców i 75% dziewcząt.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie
III klasa gimnazjum (Sępólno Krajeńskie n=69)	Nigdy	78,26%- 54 osoby
	Kiedykolwiek w życiu	11,59%- 8 osób
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	4,35%- 3 osoby
	W czasie 30 dni przed badaniem	5,80%- 4 osoby
II klasa szkół ponad- gimnazjalnych (Sępólno Krajeńskie n=74)	Nigdy	59,46%- 44 osoby
	Kiedykolwiek w życiu	32,43%- 24 osoby
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	5,41%- 4 osoby
	W czasie 30 dni przed badaniem	2,70% -2 osoby

Tabela 27. Czy zdarzyło Ci się silne upicie tak, że straciłaś/eś kontrolę nad własnym zachowaniem?

Poniżej prezentujemy tabelę zawierającą wyniki badań uzyskanych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie w zestawieniu z wynikami ESPAD 2015. Przedstawione dane dotyczą jedynie osób, którym zdarzyło się tak silne upicie, że straciły kontrolę nad własnym zachowaniem.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie	Kujawsko- Pomorskie	Polska
III klasa gimnazjum (Sępólno Krajeńskie n=15)	Kiedykolwiek w życiu	53%- 8 osób	38,5%	36,9%
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	20%- 3 osoby	28,7%	27,6%
	W czasie 30 dni przed badaniem	27%- 4 osoby	13,4%	12,5%
II klasa szkół ponad- gimnazjalnych (Sępólno Krajeńskie n= 30)	Kiedykolwiek w życiu	80%- 24 osoby	66,5%	64,4%
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	13%- 4 osoby	47,3%	46,9%
	W czasie 30 dni przed badaniem	7%- 2 osoby	20,1%	19,7%

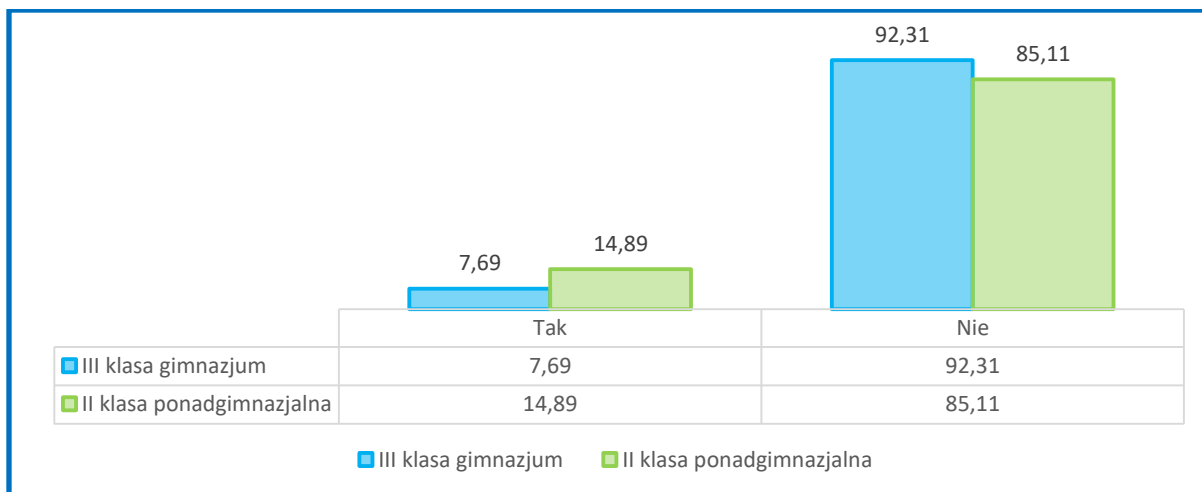
Tabela 28. Czy zdarzyło Ci się silne upicie tak, że straciłaś/eś kontrolę nad własnym zachowaniem?

W ankiecie pojawiło się też pytanie o nasilenie nietrzeźwości w efekcie ostatniego picia alkoholu. Uczniowie na skali od 1 do 10 zaznaczali swoje odczucia odnośnie stanu nietrzeźwości. O upiciu się można mówić, gdy nasilenie nietrzeźwości osiągnie na skali 7 punktów bądź więcej. Średnia dla uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych, którzy mieli już kontakt z alkoholem wynosi 4,36. Jest to prawie środek na skali. Co prawda starsi badani nie piją tyle, że możemy mówić o silnym upiciu, jednak jest to wynik, którego nie należy lekceważyć. W przypadku młodszych respondentów średnia wyniosła 3,87.

Analiza średniej uwzględniająca płeć badanych wynosi 5,62 dla chłopców ze starszej grupy ankietowanych i 3,88 dla młodszych ankietowanych. W przypadku dziewcząt jest to 3,11 dla dziewcząt z II klas szkół ponadgimnazjalnych i 3,86 dla młodszych respondentek.

4.2 Narkotyki

Gdy zapytaliśmy badanych, czy kiedykolwiek używali substancji psychoaktywnych jak narkotyki czy leki 14,89% (tj. 14 osób) z II klas szkół ponadgimnazjalnych i 7,69% (tj. 10 osób) z III klasy gimnazjum przyznało, że owszem. Pozostałe 85,11% starszych i 92,31% młodszych uczniów twierdzi, że taka sytuacja nie miała nigdy miejsca. Najczęściej osoby zażywające substancje psychoaktywne zażywały marihuanę lub haszysz (4 osoby z III klas gimnazjum i 12 osób z II klas ponadgimnazjalnych).

Wykres 17. Czy kiedykolwiek używałeś substancji psychoaktywnych (narkotyków, leków)?

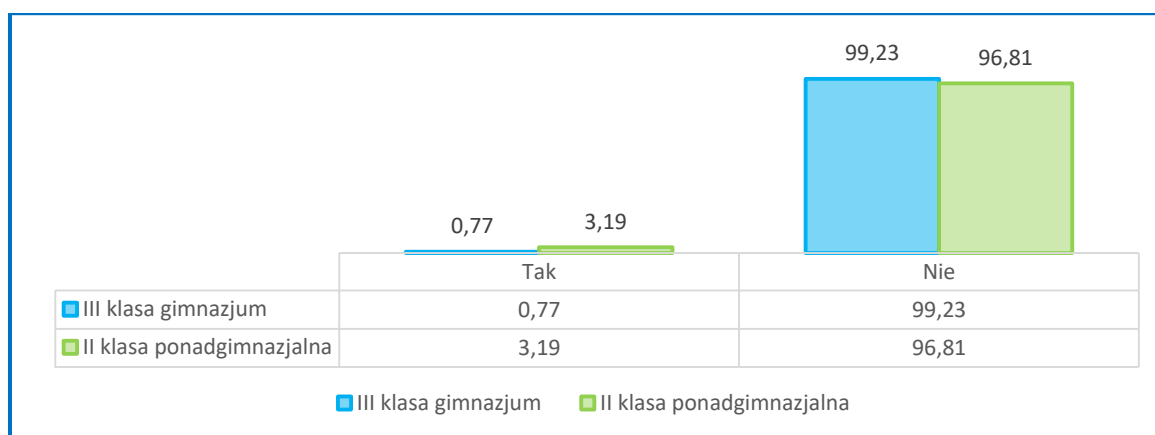
Na pytanie o zażywanie substancji psychoaktywnych w ciągu ostatnich 30 dni - 28,57% uczniów starszych i 20% młodszych odpowiedziało, że zażywało marihuanę lub haszysz w tym czasie. Do zażywania substancji wziewnych nie przyznaje się żaden z uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w przypadku młodszych badanych jest to 10%. Pozostałe 70% uczniów III klas gimnazjum i 71,43% uczniów starszych twierdzi, że nie używa żadnych z tych substancji.

Poziom klasy		Sępólno Krajeńskie
III klasa gimnazjum (n=10)	Marihuany lub haszyszu	20%- 2 osoby
	Substancji wziewnych	10%- 1 osoba
	Nie używałam/em żadnej substancji	70%- 7 osób
II klasa szkół ponadgimnazjalnych (n=14)	Marihuany lub haszyszu	28,57%- 4 osoby
	Substancji wziewnych	0%
	Nie używałam/em żadnej substancji	71,43%- 10 osób

Tabela 29. Czy używałeś substancji psychoaktywnych w ciągu ostatnich 30 dni?

4.3 Dopalacze

Gdy zapytaliśmy ankietowanych o używanie dopalaczy, 96,81% starszych ankietowanych i 99,23% młodszych odpowiedziało przecząco na to pytanie. Pozostałe 3,19% (tj. 3 osoby) z II klas szkół ponadgimnazjalnych i 0,77% uczniów, tj. 1 osoba z III klas gimnazjum przyznało, że używało dopalaczy.

Wykres 18. Czy używałeś dopalaczy?

Otrzymane wyniki w gminie Sępólno Krajeńskie wypadają bardzo pozytywnie. Uczniowie nie mieli w większości do czynienia z narkotykami ani dopalaczami. Pojedyncze osoby zażywające narkotyki, brały najczęściej marihuanę lub haszysz. Co więcej, badani uczniowie z klas III gimnazjum, jak pokazuje powyższa analiza, nie nadużywają też alkoholu. Blisko połowa nie miała nawet kontaktu z alkoholem. W przypadku starszych badanych ten kontakt jest częstszy, ma na pewno na to wpływ wiek badanych. Starsi ankietowani nie mają już tak dużych problemów z dostępem do alkoholu, co młodszy koledzy. Gimnazjaliści z klas III, którzy mieli już kontakt z alkoholem piją najczęściej piwo, jednak jest to nieduży procent w stosunku do całej próby badawczej. Starsi ankietowani spożywają tego alkoholu dużo więcej. Piwo jest też najczęściej wybieranym alkoholem przez badanych z próby krajowej i wojewódzkiej. Najrzadziej spożywanym alkoholem wydaje się być alkopop. Nie jest on zbyt popularnym alkoholem wśród badanych, zarówno z gminy jak i województwa czy kraju. Silne upicie najczęściej nie zdarza się ankietowanym, a jeśli już taka sytuacja miała miejsce, to miała charakter incydentalny.

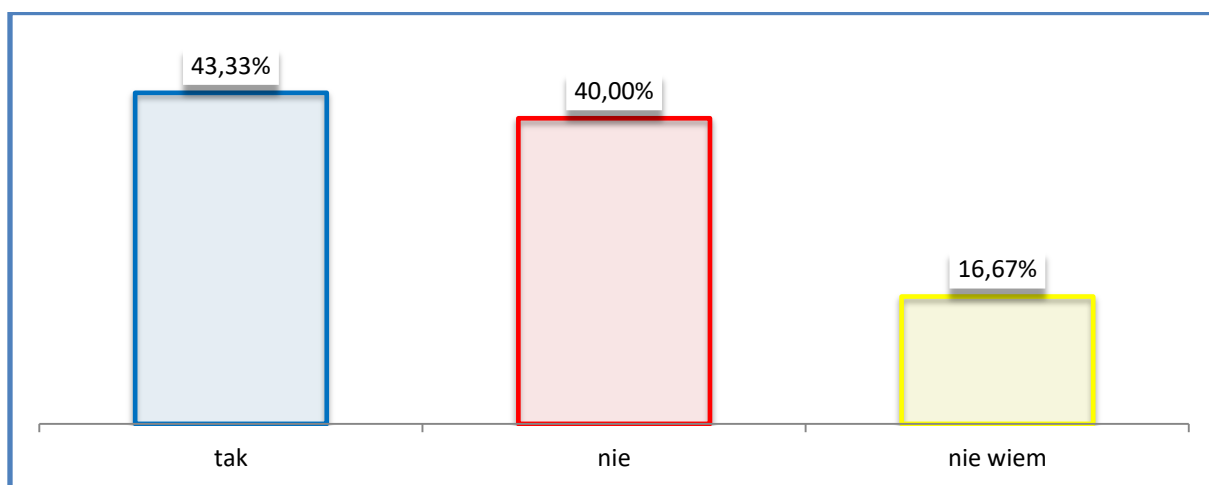
5. Problemy społeczne w świadomości sprzedawców napojów alkoholowych.

W badaniu wzięło udział 30 sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie.

Kwestionariusz ankiety przeprowadzony w 30 punktach sprzedaży alkoholu w gminie Sępólno Krajeńskie miał na celu analizę postawy sprzedawców względem takich zagadnień jak:

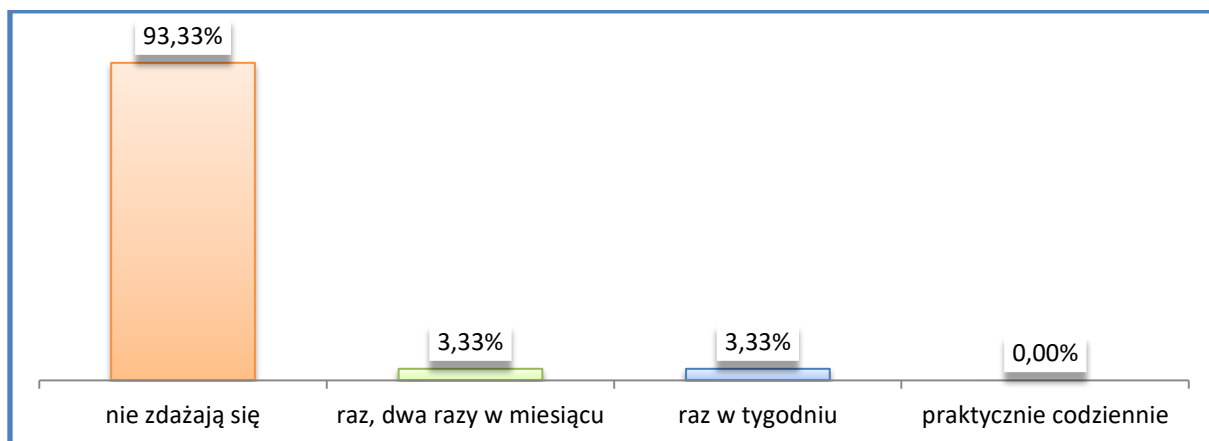
- Sprzedaż alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim.
- Sprzedaż alkoholu osobom nietrzeźwym.
- Spożywanie alkoholu w miejscu jego sprzedaży.
- Awantury i bójki spowodowane przez osoby spożywające alkohol.

Pierwsze pytanie dotyczyło zakresu wiedzy na temat alkoholu zawartego w różnych trunkach. Zapytaliśmy, czy alkohol zawarty w wódce jest bardziej groźny od tego w piwie. 43,33% badanych na tak zadane pytanie udzieliła odpowiedzi twierdzącej. 40% odpowiedziało nie. Pozostali badani – 16,67% odpowiedzieli, że nie znają odpowiedzi. Można więc wnioskować, że świadomość badanych sprzedawców w tym zakresie jest stosunkowo niska. Alkohol zawarty w każdym napoju alkoholowym jest tak samo groźny. Jedyna różnica polega na procentowej zawartości w poszczególnych trunkach. Trzeba jednak pamiętać, że jest to ta sama szkodliwa dla zdrowia substancja.

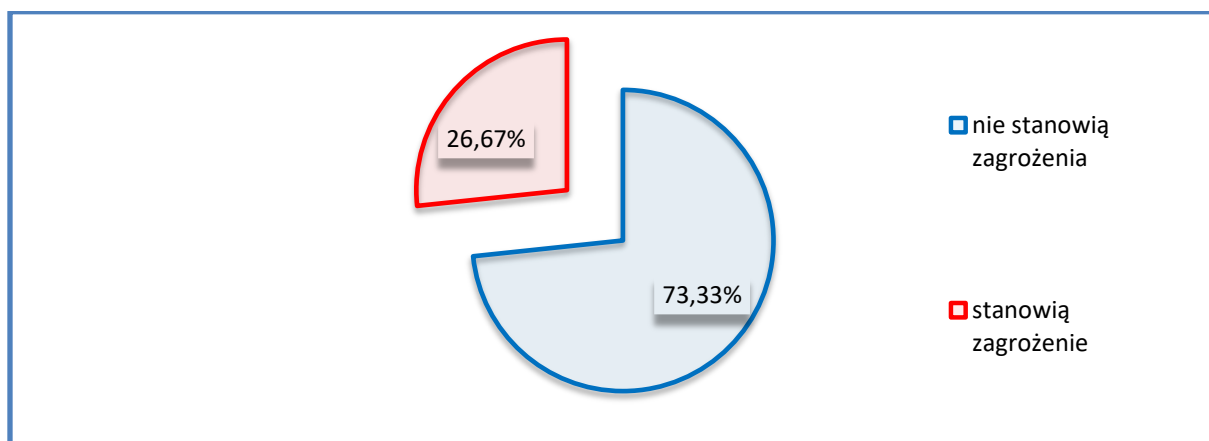
Wykres 19. Czy alkohol zawarty w wódce jest bardziej groźny od tego w piwie?

Zapytaliśmy także respondentów o częstotliwość spożywania napojów alkoholowych na terenie punktów sprzedaży. W większości sprzedawcy odpowiedzieli, że spożywanie alkoholu w obrębie sklepu nie zdarza się- 93,33%. Odpowiedzi raz w tygodniu udzieliło zaledwie 3,33% sprzedawców i tyle samo wskazało odpowiedź raz, dwa razy w miesiącu. Żaden ze sprzedawców nie wskazał odpowiedzi, iż taka sytuacja ma miejsce praktycznie codziennie.

Wykres 20. Jak często zdarza się spożywanie alkoholu w obrębie sklepu?

W badaniu interesowało nas również zjawisko zagrożenia społecznego, które może być powodowane przez osoby spożywające alkohol. Zapytaliśmy, czy takie osoby stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa w danym środowisku lokalnym. 73,33% badanych jest zdania, że osoby pijące nie stanowią zagrożenia, 26,67% badanych przyznało, że takie osoby stanowią zagrożenie.

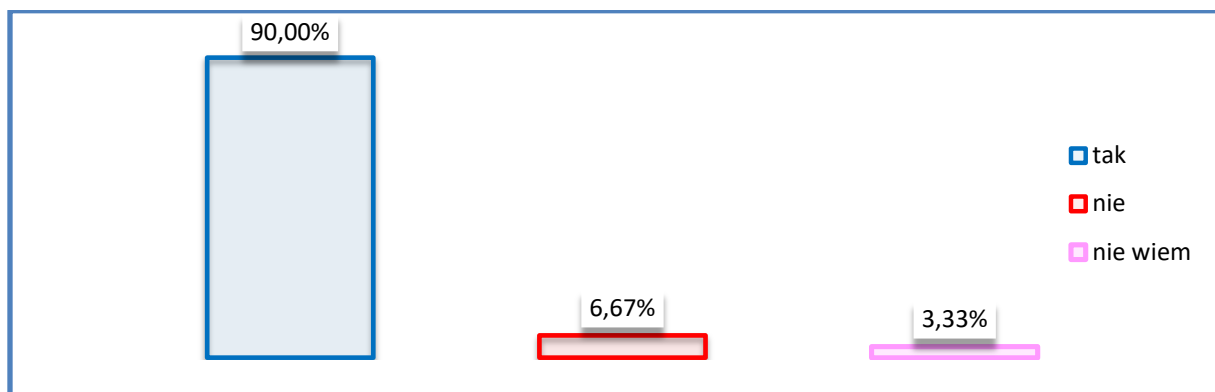

Wykres 21. Czy osoby spożywające alkohol stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa w środowisku lokalnym?

Interesowało nas również, czy w ostatnim miesiącu zdarzyło się jakieś nieprzyjemne zajście związane ze spożywaniem alkoholu w obrębie sklepu. Aż 93,33% sprzedawców

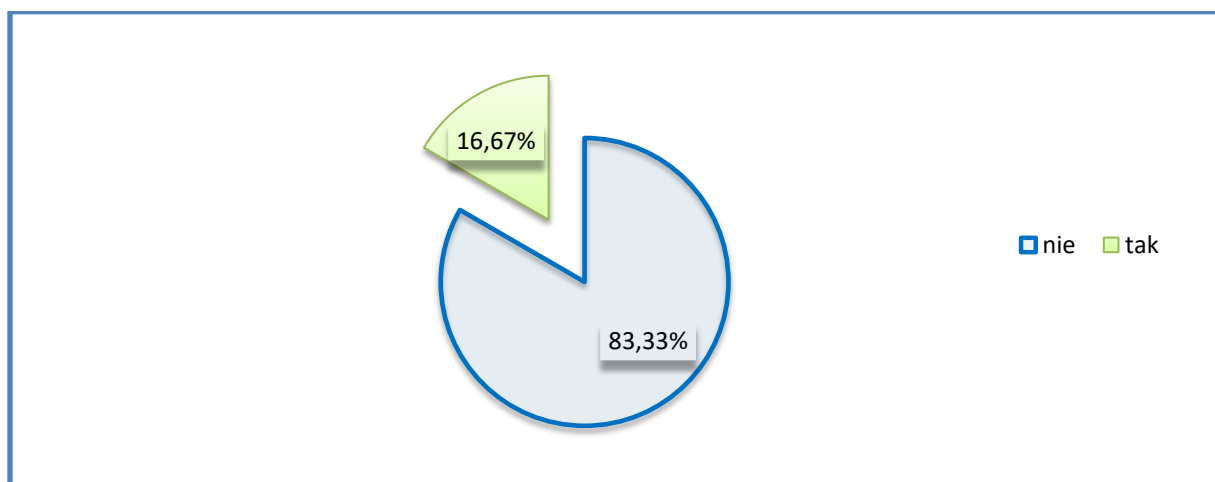
odpowiedziało, że takie zdarzenie nie miało miejsca. Pozostałe 6,67% odpowiedziało twierdząco. Jest to na pewno bardzo pozytywny wynik, duże znaczenie ma na pewno fakt, iż częstotliwość spożywania napojów alkoholowych na terenie punktów sprzedaży jak pokazują badania jest znikoma.

Co więcej zapytaliśmy sprzedawców, czy widzą coś niestosownego w sprzedaży alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej. 90% badanych odpowiedziało twierdząco, co niepokojące - 6,67% udzieliło odpowiedzi, że nie widzi w tym nic niestosownego, pozostałe 3,33% nie wie jakiej odpowiedzi udzielić. Niepokojącym jest, że pojawiają się jakiegokolwiek wątpliwości wśród sprzedawców na temat sprzedaży alkoholu osobie dorosłej ale nietrzeźwej.

Wykres 22. Czy widzi Pani/Pan coś niestosownego w sprzedaży alkoholu dorosłej osobie nietrzeźwej?

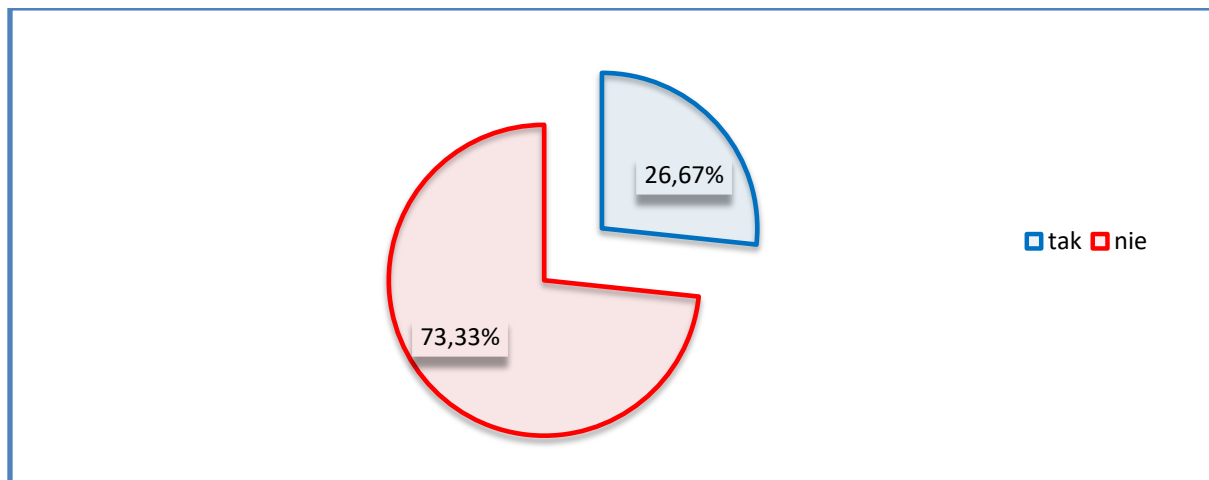
Zapytaliśmy również, czy zdarzyło się ankiетowanym sprzedać osobie nietrzeźwej alkohol. Na tak zadane pytanie 83,33% respondentów odpowiedziało, że nigdy nie miała miejsca taka sytuacja. Co martwiące, aż 16,67% odpowiedziało, że taka sytuacja miała miejsce.

Wykres 23. Czy zdarzyło się Pani/Panu sprzedać osobie nietrzeźwej alkohol?

Chcieliśmy także zbadać powszechność zjawiska sprzedaży używek osobom nieletnim. Zapytaliśmy sprzedawców, czy znają takie przypadki. 26,67% badanych sprzedawców

wie o sytuacjach sprzedaży alkoholu lub wyrobów tytoniowych osobom poniżej 18 roku życia. Pozostałe 73,33% respondentów, nigdy nie słyszało o takich przypadkach.

Wykres 24. Czy zna Pani/Pan przypadki sprzedaży alkoholu lub papierosów osobom nieletnim?

Zjawisko sprzedaży używek osobom nieletnim jest w Polsce dość powszechne, a wyniki naszego badania pokazują, że na terenie gminy Sępólno Krajeńskie zdarzają się przypadki podawania alkoholu młodzieży poniżej 18 roku życia. Warto w tym miejscu odwołać się do „Polskiej Deklaracji w sprawie Młodzieży i Alkoholu” w ramach uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 lutego 2000 r., gdzie wyraźnie zaznaczono, iż:

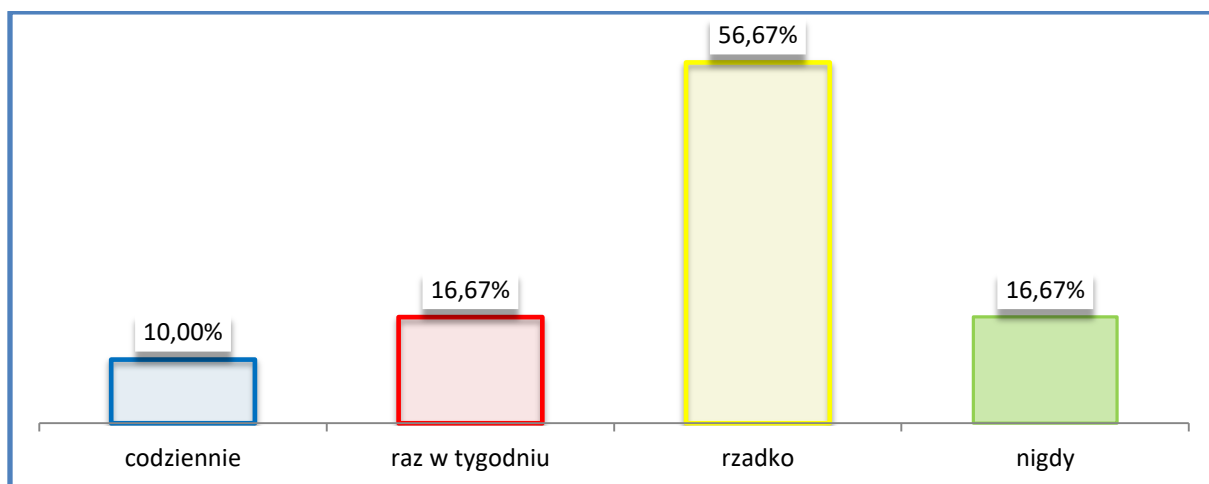
„Wszystkie dzieci i młodzież mają prawo do życia w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, wolnym od zagrożeń związanych z piciem alkoholu, a obowiązkiem dorosłych jest im to zapewnić.”

Odpowiedzialność za zdrowy rozwój osób niepełnoletnich w dużym stopniu zależy od osób dorosłych, które znajdują się w ich otoczeniu. Oczywiście najbardziej znaczącą rolę odgrywają rodzice, jednak zgodnie z wyżej wymienioną ustawą również inne osoby dorosłe (w tym wypadku sprzedawcy alkoholu i papierosów) mają obowiązek chronić zdrowie młodzieży.

Zapytaliśmy również bezpośrednio sprzedawców, czy kiedykolwiek sprzedali papierosy lub alkohol osobie, o której wiedzieli, że jest niepełnoletnia. Wśród badanych żaden sprzedawca nie przyznał się do takiego czynu. Biorąc pod uwagę ogólnopolską skalę zjawiska, oraz odpowiedzi udzielane przez uczniów szkół podstawowych i gimnazjum wydaje się być wysoce prawdopodobne, że odpowiedzi na tak sformułowane pytania mogły nie odzwierciedlać w pełni stanu faktycznego. Zafałszowanie może wynikać w tym przypadku ze strachu przed konsekwencjami, jakie niosą takie zachowania.

Zapytaliśmy także, jak często młodzi ludzie podejmują próbę zakupu napojów alkoholowych oraz tytoniu. W przypadku alkoholu odpowiedzi rozkładały się następująco: 56,67% badanych wskazało, że taka sytuacja zdarza się rzadko, 16,67% badanych zaznaczyło

odpowieź raz w tygodniu, a 16,67% badanych udzieliło odpowiedzi, że takie próby nigdy się nie zdarzają. Pozostałe 10% badanych wskazało odpowiedź, iż taka sytuacja ma miejsce codziennie.

Wykres 25. Jak często młodzi ludzie podejmują próbę zakupu napojów alkoholowych?

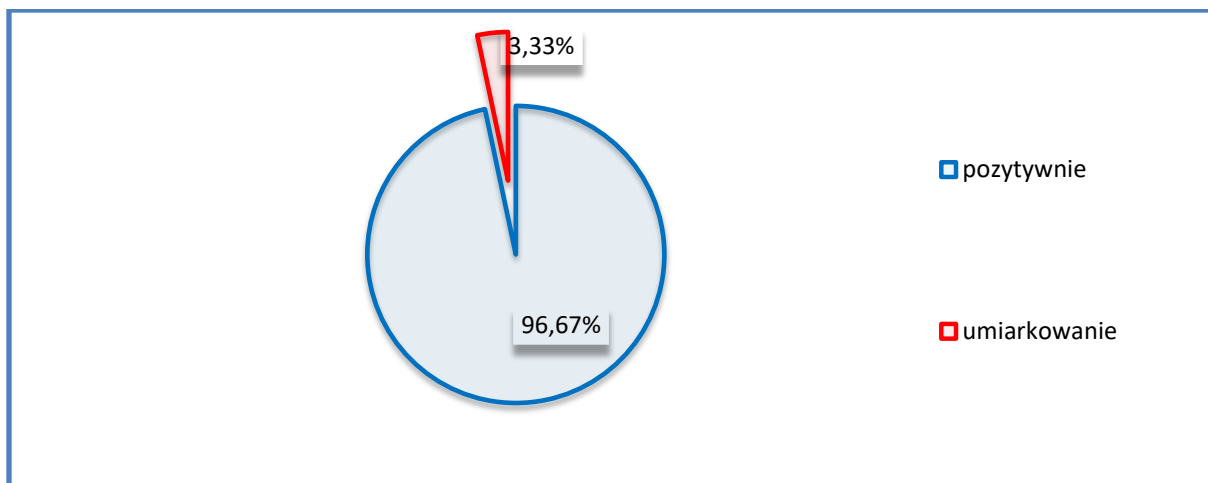
W przypadku papierosów odpowiedzi rozkładały się tak samo jak przy opisie próby zakupu napojów alkoholowych. 56,67% badanych wskazało, że taka sytuacja zdarza się rzadko, 16,67% badanych zaznaczyło odpowiedź raz w tygodniu, 16,67% badanych udzieliło odpowiedzi, że takie próby nigdy się nie zdarzają, a 10% udzieliło odpowiedzi, że codziennie.

„Picie i upijanie się przez dzieci i młodzież jest jednym z największych problemów społecznych współczesnej Polski. Można i trzeba przeciwstawić się mu z całym zdecydowaniem”³.

Podsumowując, dość dużo młodych ludzi podejmuje próby zakupu alkoholu i papierosów, bądź obu używek naraz. Jest to poważne zjawisko i sprzedawcy powinni być przygotowani do właściwego zareagowania w takich przypadkach. Zapytaliśmy ich czy mają śmiałość poprosić o dowód potwierdzający pełnoletniość klienta, w przypadku, kiedy mają wątpliwość, co do jego pełnoletniości. Wszyscy zapytani sprzedawcy odpowiedzieli, że w przypadku wątpliwości zawsze proszą o pokazanie dokumentu tożsamości potwierdzającego wiek. Ogólna tendencja wskazuje na bardzo dobre przygotowanie badanych sprzedawców do odmawiania osobom nieletnim sprzedaży artykułów zabronionych dla nich do zakupu.

W ostatnim pytaniu poprosiliśmy o ocenę funkcjonowania kontroli sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych na terenie gminy Sępólno Krajeńskie. Pozytywnie o funkcjonowaniu kontroli wypowiada się 96,67% respondentów. Pozostali badani – 3,33% badanych odpowiedział, że kontrola punktów działa umiarkowanie.

³Polska Deklaracja w sprawie Młodzieży i Alkoholu Uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18 lutego 2000r.

Wykres 26. Jak Pani/Pan ocenia funkcjonowanie kontroli sprzedaży napojów alkoholowych i tytoniu?

6. Podsumowanie.

Diagnoza i profilaktyka zagrożeń społecznych

Analizując wyniki badań ankietowych wśród uczniów można zaobserwować, że niski poziom kontaktu z substancjami psychoaktywnymi może mieć związek z silnym poczuciem bezpieczeństwa uczniów zarówno w środowisku szkolnym jak i domowym. Młody człowiek, który ma zapewnione poczucie bezpieczeństwa i funkcjonuje w środowisku, w którym czuje się dobrze jest mniej podatny na kontakt z używkami. Dlatego tak istotne jest budowanie pozytywnego klimatu społecznego, który daje młodemu człowiekowi możliwość rozwijania kompetencji społecznych takich jak asertywność, poczucie własnej wartości, umiejętności podejmowania odpowiedzialnych decyzji dotyczących własnego zdrowia. Aby uczniowie mieli możliwość rozwijać te kompetencje, należy podejmować działania wspierające stwarzanie atmosfery zaufania i bezpieczeństwa w domu i w szkole.

Analiza pokazuje, że największym zaobserwowanym problemem wśród uczniów, w gminie Sępólno Krajeńskie jest przemoc oraz cyberprzemoc. Problem przemocy, w tym przemocy rówieśniczej na terenie szkół wymaga podjęcia działań profilaktycznych. Poniższa tabela obrazuje wzrost zjawisk przemocy wśród uczniów gimnazjum, szkół ponadgimnazjalnych i uczniów szkół podstawowych.

Szczególnie istotnym wydaje się być walka z agresją słowną. Ważne, zatem, by rozwijać u uczniów inne, niż z użyciem przemocy, sposoby radzenia sobie w sytuacjach konfliktu.

Zjawiska przemocy	Szkoła podstawowa	Gimnazjum	Szkoła ponadgimnazjalna
Złośliwe smsy, wpisy przez komunikatory	37%	50,56%	56,35%
Publikowanie w Internecie obraźliwych informacji	34%	45,81%	54,31%
Publikowanie amatorskich filmów video	24,50%	31,84%	32,49%
Poniżanie	42%	60,34%	62,44%
Zastraszanie	34,50%	42,18%	47,72%
Ośmieszanie , wulgaryzmy	44,50%	68,72%	76,14%
Szantaż	30%	36,03%	35,53%
Pobicie	35,50%	40,78%	43,65%
Wzywiska, agresja słowna	46%	68,44%	74,62%

Tabela 10. Różnica ilościowa zjawisk przemocy wśród badanych uczniów.

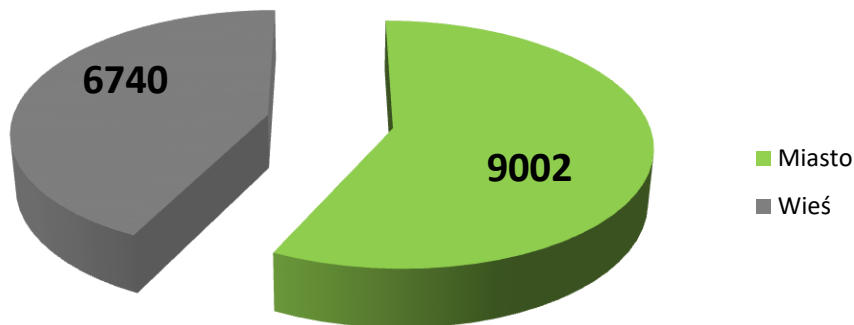
Profilaktyka współczesnych zagrożeń dotyczących korzystania z mediów powinna obejmować zarówno zagadnienia związane z kontrolą czasu spędzanego przy komputerze, jak i radzenia sobie z często zaskakującymi a czasem raniącymi lub niebezpiecznymi, zrachowaniami znanych i nieznanymi osobami spotkanymi w sieci. Są to zagadnienia wymagające od osób realizujących profilaktykę szerokich horyzontów i otwarcia na nieustannie zmieniające się nowe technologie. Co więcej warto pracować z młodzieżą nad wrażliwością, na tego typu działania. Tak by bez względu na płeć przejmować się takimi zjawiskami i na nie reagować. Warto mieć przy tym na uwadze to, że zjawiska charakterystyczne dla cyberprzemocy nierzadko mają miejsce na portalach społecznościowych, bardzo obecnie wśród uczniów. Mimo tego, że większość tego typu portali posiada opcje umożliwiające ochronę danych osobowych i prywatnych informacji, często nie są one uczniom znane.

Rozdział II

Diagnoza – Alkoholizm i narkomania na terenie gminy Sępólno Krajeńskie

- **Liczba ludności zamieszkującej gminę Sępólno Krajeńskie**

Wykres nr 27

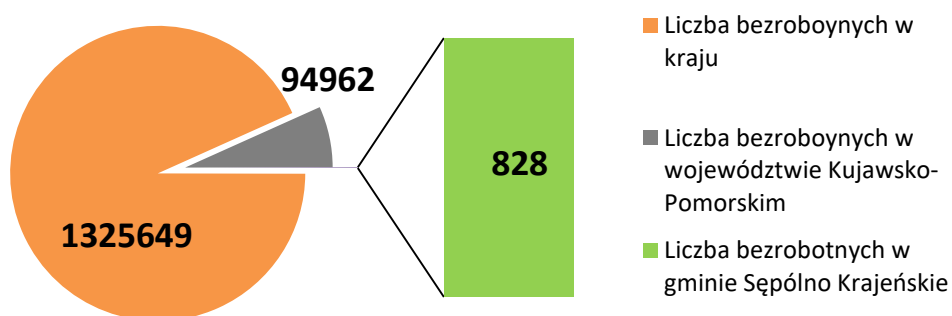
Dane Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim stan na dzień 30.09.2016r.

- **Problemy związane z nadużywaniem alkoholu**

Powiatowy Urząd Pracy w Sępólnie Krajeńskim:

Bezrobocie przyczynia się do występowania wielu negatywnych zjawisk społecznych w życiu osób nieposiadających zatrudnienia. Poważnym skutkiem bezrobocia jest ubożenie rodziny, które często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny oraz przyczynia się do powstawania patologii społecznych m.in. takich jak alkoholizm. Brak perspektyw zatrudnienia, szczególnie w przypadku bezrobotnych długoterminowych, powoduje degradację pozycji społecznej tych osób. Budzi obawy o własny los i możliwości przetrwania całej rodziny, a także odbija się negatywnie na samopoczuciu i stanie zdrowia bezrobotnego. Długotrwałe bezrobocie często prowadzi do ubóstwa i marginalizacji społecznej.

Wykres nr 28

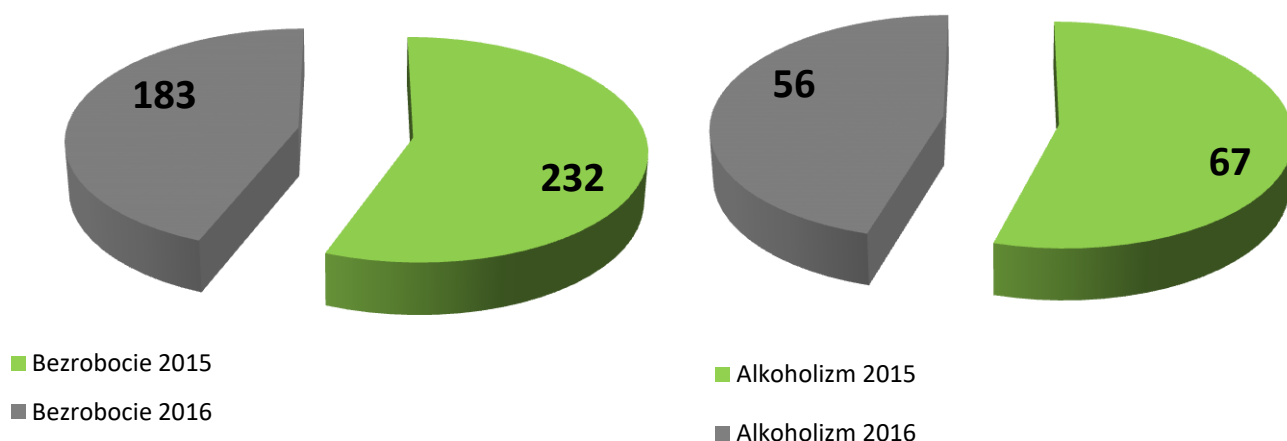

wg. danych WUP Toruń- stan na dzień 30.09.2016r. oraz dane PUP Sępólno Kraj. stan na 30.09.2016r.

Z danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu wynika, iż na dzień 30 września 2016 roku liczba osób bezrobotnych w Polsce wyniosła 1 325 649 osób, w województwie kujawsko- Pomorskim 94 962 osób, natomiast na terenie gminy Sępólno Krajeńskie według danych Powiatowego Urzędu Pracy liczba osób bezrobotnych to 828.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim:

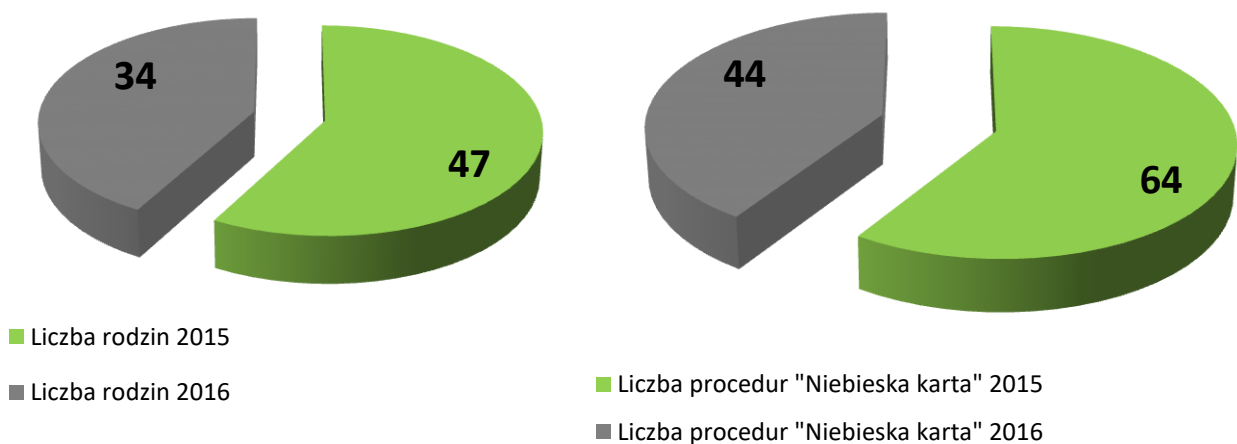
Wykres nr 29 i 30

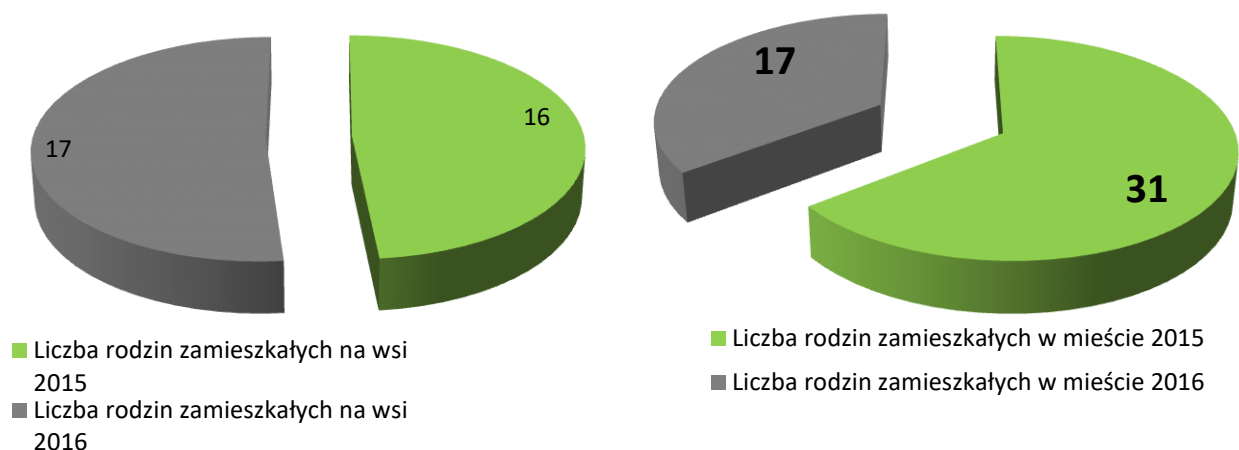
Dane - sprawozdanie MPiPS-03 z dnia 31.12.2015r.i 30.06.2016r.

Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim na dzień 31 grudnia 2015 roku liczba rodzin, w których występowało bezrobocie to 232 jest to 725 osób. Alkoholizm stwierdzono w przypadku 67 rodzin tj. 134 osób. W 2015 roku nie odnotowano problemu Narkomanii w statystykach Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, natomiast w I połowie 2016 roku, narkomania występowała w 2 rodzinach- dotyczyła 2 osób.

Wykres nr 31 i 32

Wykres nr 33 i 34

Dane na dzień 31.12.2015r. oraz 30.09.2016r. - Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim.

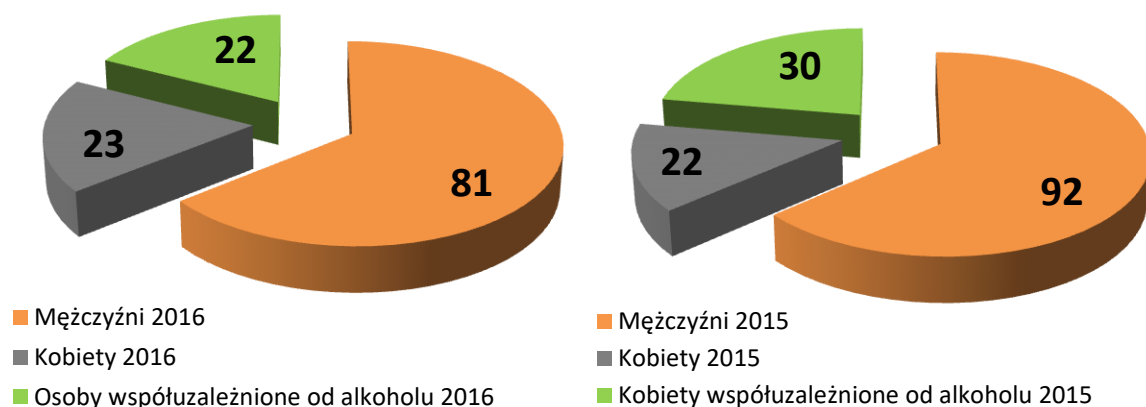
Związek pomiędzy nadużywaniem alkoholu a przemocą, nie ma charakteru przyczynowo skutkowego, można jedynie mówić o współwystępowaniu. Alkoholizm w rodzinie należy traktować jako czynnik ryzyka pojawienia się przemocy w rodzinie. Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim w roku 2015 wszczęto 64 procedur „Niebieska

Karta” w 47 rodzinach, z czego 16 rodzin mieszka na wsi natomiast 31 rodzin zamieszkuje w mieście. W okresie od stycznia do września 2016 roku wszczęto 44 procedur „Niebieska Karta” w 34 rodzinach, z czego 17 rodzin zamieszkuje w mieście, a 17 na wsi.

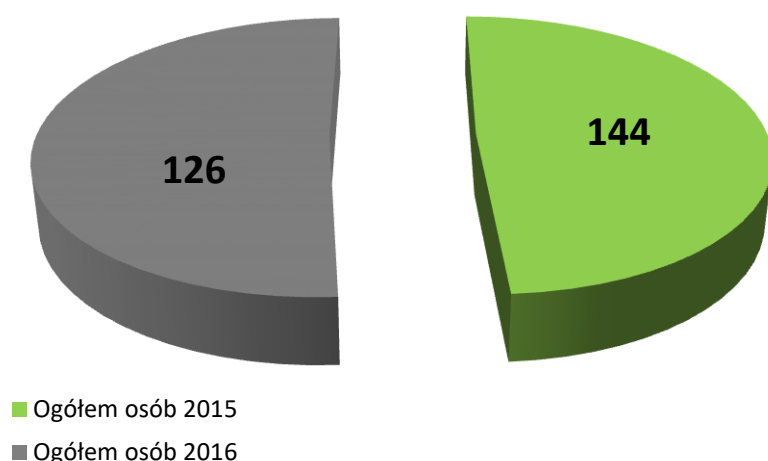
NZOZ „Jantar” Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Sępólnie Krajeńskim

Brak perspektyw, zwłaszcza bezrobocie, przyczynia się do wzrostu konsumpcji alkoholu, rodzące się w ten sposób problemy i narastająca frustracja powodują niebezpieczną ucieczkę w środki zmieniające świadomość. Poniższe dane przedstawia liczbę osób, które skorzystały z usług terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i osób współzależnionych w okresie do 30 grudnia 2015 roku oraz w okresie od stycznia do września 2016 roku.

Wykres nr 35 i 36

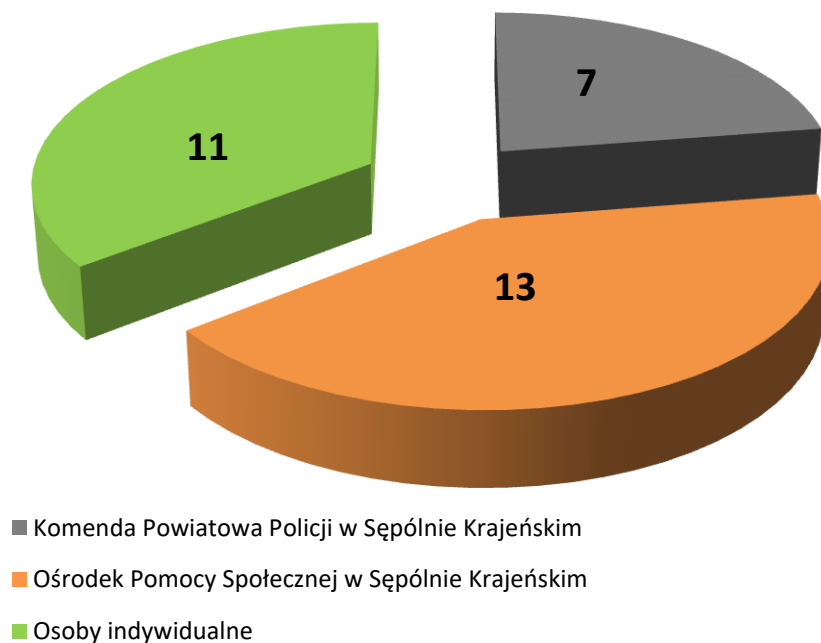
Wykres nr 37

Dane na dzień 31.12.2015r. i 30.09.2016r. - NZOZ „JANTAR” Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Sępólnie Krajeńskim.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim w ramach swojej działalności podejmuje między innymi działania mobilizujące osoby do poddania się diagnozie oraz podjęcia ewentualnego leczenia oraz terapii.

Wykres nr 38

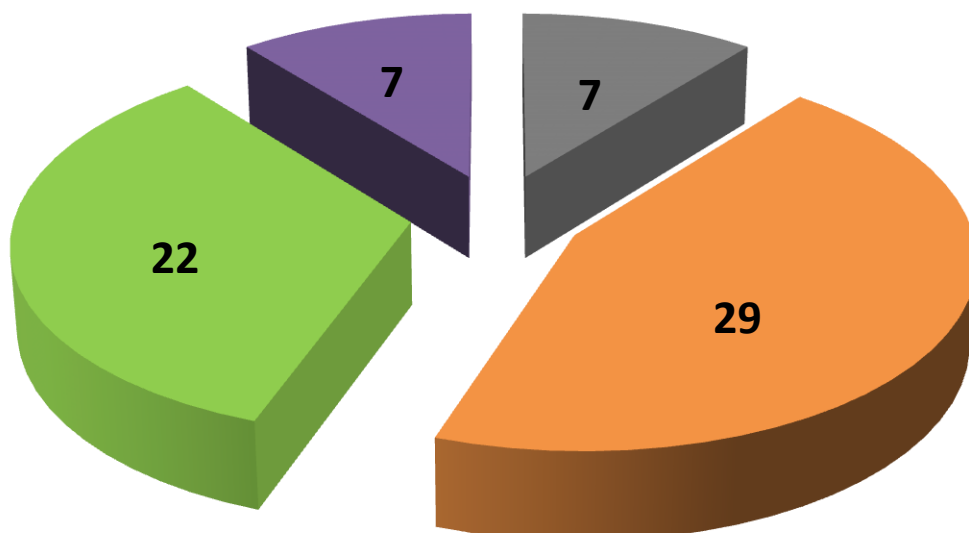
Dane na dzień 30.09.2016r. – GKRPA w Sępólnie Krajeńskim.

Jak wynika z danych GKRPA do komisji wpłynęło 31 wniosków o wszczęcie postępowania celem skierowania osób na terapię. Zespół motywacyjno-monitorujący wezwał na spotkania 68 osób, z których zgłosiły się tylko 23 osoby, do terapeuty skierowano 21 osób, 1 osoba odmówiło podjęcia terapii. Komisja skierowała do Sądu 12 wniosków o zastosowanie leczenia przymusowego.

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim odnotowała w okresie od stycznia do września 2016 roku 7 przestępstw wynikających z przepisów Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii, 29 przestępstw stwierdzonych z art. 178a Kodeksu Karnego- nietrzeźwi kierujący, 22 wykroczeń z art. 87 Kodeksu Wykroczeń (kierujący w stanie po użyciu alkoholu) oraz 7 małoletnich będących pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Wykres nr 39

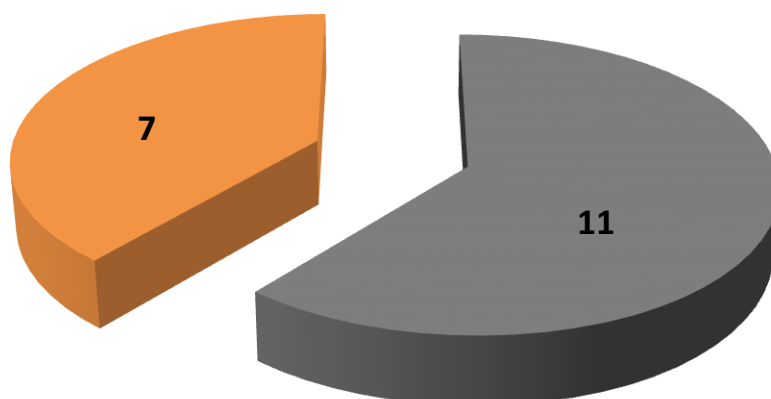

- Przestępstwa wynikające z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii
- Przestępstwa stwierdzone z art. 178a kk (nietrzeźwi kierujący)
- Wykroczenia z art. 87 kw (kierujący w stanie po użyciu alkoholu)
- Małoletni pod wpływem alkoholu, narkotyków bądź innych środków odurzających

Dane na dzień 30.09.2016r. - Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim.

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim

Wykres nr 4

- Przestępstwa naruszenia ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii 2015
- Przestępstwa naruszenia ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii 2016

Dane pozyskane z Komendy Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim na dzień 31.08.2015r. oraz na dzień 30.09.2016r.

Według danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim odnotowano na terenie gminy Sępólno Krajeńskie przypadki przestępstw naruszenia ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- w 2015 roku- **11** przypadków (dane na dzień 31.08.2015r.).
- w 2016 roku- **7** przypadków (dane na dzień 30.09.2016r.).

Dane dotyczące Punktu Konsultacyjno-Profilaktycznego ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy Stowarzyszeniu „Dorośli-Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim.

W okresie od stycznia do września 2016 roku odbyły się dyżury, podczas których:

- odbyło się 9 spotkań z osobą uzależnioną od heroiny,
- odbyło się 18 spotkań z osobą uzależnioną od internetu i gier komputerowych,
- odbyły się 22 spotkania z osobami nieletnimi eksperymentującymi z marihuana,
- przeprowadzono 12 rozmów bezpośrednich-konsultacyjnych dotyczących problemu eksperymentowania z narkotykami,
- udzielono 72 porady telefoniczne dotyczące funkcjonowania punktu, informacji o konsekwencjach zażywania narkotyków, dopalaczy o objawach i reakcjach po ich zażyciu,
- wydano 14 testów do sprawdzenia zawartości narkotyku w moczu.

Jak wynika z powyższego, problem związany z narkotykami na terenie naszej gminy istnieje i należy wdrożyć odpowiednie programy by minimalizować szkody zdrowotno-społeczne związane z używaniem substancji zmieniających świadomość oraz duży nacisk kłaść na edukację i profilaktykę w tym zakresie.

Rozdział III

Zasoby umożliwiające realizację Programu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki i możliwości. Pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, przemocy w rodzinie, **alkoholizmu** czy **narkomanii** itd.

Punkt Interwencji Kryzysowej przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim

Celem działalności Punktu Interwencji Kryzysowej jest udzielanie kompleksowej pomocy osobom znajdującym się w kryzysowych sytuacjach życiowych, którzy nie znajdują sposobów samodzielnego poradzenia sobie z problemem i nie mają wystarczającego wsparcia w swoim otoczeniu.

Punkt Interwencji Kryzysowej zapewnia **bezpłatne wsparcie specjalistów**:

- pracownik socjalny,
- prawnik,
- pedagog- socjoterapeuta,
- kurator sądowy,
- poradnictwo rodzinne- pedagog,
- psycholog.

Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim

Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim działa od 2011 roku.

W skład zespołu wchodzi przedstawiciele:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,

- kurator sądowy.

Głównymi celami ZI są:

1. pomoc rodzinom, osobom, grupom problemowym i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężaniu ich problemów związanych z przemocą w rodzinie,
2. efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu,
3. współdziałanie z innymi podmiotami,
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim

Komisja działa na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W skład jej wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

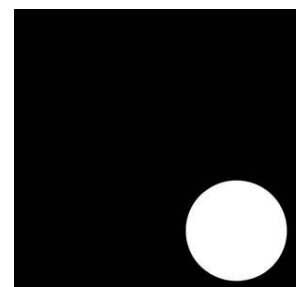
Główne zadania GKRPA:

- prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z ZZA i ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona ich przed przemocą,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń działających w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych oraz profilaktyki .

Punkt Konsultacyjno - Profilaktyczny ds. Przeciwdziałania Narkomanii przy Stowarzyszeniu „Dorośli - Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim:

Punkt Konsultacyjno- Profilaktyczny ds. Przeciwdziałania Narkomanii zajmuje się:

- pierwszym kontaktem i diagnozą młodych ludzi eksperymentujących z narkotykami oraz innymi substancjami psychoaktywnymi,
- informowaniem rodziców, opiekunów jak rozpoznać czy dziecko ma kontakt z narkotykami,

- rozpowszechnianiem bezpłatnych testów sprawdzających zawartość narkotyków w moczu,
- prowadzeniem szkoleń w zakresie rozpoznawania i sygnałów świadczących o kontakcie dziecka z narkotykami dla nauczycieli i rodziców,
- zajęciami informacyjno- profilaktycznymi dla uczniów, nauczycieli i rodziców,
- terapią ambulatoryjną dla uzależnionych od narkotyków,
- informowaniem o możliwości podjęcia terapii w ośrodku we współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii uzależnień w Toruniu.

Placówki Oświatowe

Instytucje oświatowe podejmują działania, aby wprowadzić własny i dostosowany do potrzeb program profilaktyczny.

Pomoc psychologiczno- pedagogiczna polega między innymi na:

- podejmowaniu działań wychowawczych i profilaktycznych wynikających z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki,
- prowadzeniu edukacji prozdrowotnej i promocji zdrowia,
- organizacji zajęć psychoedukacyjnych w celu wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny, zapobieganiu zachowaniom dysfunkcyjnym uczniów oraz wspieraniu ich rozwoju,
- organizacją warsztatów dla rodziców i nauczycieli w celu doskonalenia umiejętności z zakresu komunikacji społecznej oraz umiejętności wychowawczych.

Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim

Jednym z podstawowych zadań jakie realizuje policja jest inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie zjawiskom kryminogennym, współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi.

Policjanci z KPP w Sępólnie Krajeńskim prowadzą m.in. działania prewencyjne mające na celu uświadomienie dzieciom i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych konsekwencji związanych ze spożywaniem alkoholu czy też eksperymentowaniem z innymi substancjami zmieniającymi świadomość. Działania prewencyjne skierowane są także do osób dorosłych. Funkcjonariusze policji we współpracy z tut. Ośrodkiem Pomocy Społecznej prowadzą monitoring w rodzinach, gdzie wdrożono procedurę „Niebieskiej Karty”.

Stowarzyszenie Klub Abstynenta „JANTAR” w Sępólnie Krajeńskim

Stowarzyszenie stawia sobie za cel (przy współpracy z innymi instytucjami):

- poprawę sytuacji materialno-bytowej rodzin i osób żyjących w ubóstwie,
- zmniejszenie zjawiska bezdomności, alkoholizmu, narkomani i innych patologii społecznych,
- współpracę z organami administracji publicznej oraz z innymi organizacjami pozarządowymi,
- inicjowanie i rozwijanie życia koleżeńskiego członków i sympatyków Stowarzyszenia,
- podejmowania innych działań sprzyjających realizacji misji i celów statutowych Stowarzyszenia.

NZOZ „Jantar” Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Sępólnie Krajeńskim

Ośrodek prowadzi:

- sesje indywidualne osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- zajęcia grupowe dla uzależnionych i osób współuzależnionych,
- indywidualne wsparcie psychologiczne dla uzależnionych i współuzależnionych,
- grupę OPT realizującą Osobisty Plan Terapii dla osób z ZZA (grupa terapeutyczna – pogłębiona),
- grupę terapeutyczno - warsztatową (głód alkoholowy) dla osób uzależnionych od alkoholu,
- zajęcia profilaktyczno-edukacyjne skierowane do gimnazjalistów, które prowadzą nieodpłatnie terapeuci dotyczące tematyki uzależnienia od alkoholu i jego skutków.

Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim

Jest specjalistyczną placówką wsparcia dziennego, której działania koncentrują się wokół:

- zapewnienia opieki dzieciom wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych, w rodzinach z problemem alkoholowym oraz w środowiskach niekorzystnych dla ich rozwoju,
- udzielania wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom zaburzonym i skrzywdzonym przez los,
- diagnozowania sytuacji dziecka i rodziny,

- wyposażania młodych ludzi w umiejętności radzenia sobie z trudnymi życiowymi problemami i sytuacjami,
- pokazywania jak można atrakcyjnie, twórczo i bezpiecznie spędzić czas wolny,
- wsparcia rodziców w procesie wychowania i radzenia sobie z trudnymi życiowymi sytuacjami,
- zapewnienia pomocy w nauce.

„ Stowarzyszenie Dorośli - Dzieciom” w Sępólnie Krajeńskim

Stowarzyszenie skupia się m. in. na zagospodarowaniu czasu wolnego dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych. Ponadto prowadzi Klub Młodych Twórców, który jest miejscem spotkań młodych ludzi i umożliwia:

- wymianę doświadczeń,
- wspomaganie i rozwijanie potencjału twórczego młodzieży,
- motywowanie młodzieży do samodzielnego poszukiwania różnych rozwiązań ich problemów,
- kreowanie liderów młodzieżowych,
- autokreację i pracę nad sobą,
- integrowanie młodzieży różnych środowisk , kultur i subkultur,
- propagowanie lokalnej kultury, elementów ludowości oraz turystycznych walorów naszego regionu w twórczej aktywności młodzieży,
- stowarzyszenie w swoich szeregach skupia wolontariuszy z różnych krajów i angażuje ich w działalność na rzecz społeczności lokalnej.

Biblioteka Publiczna im. Jarosława Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim

Biblioteka pełni funkcję ogólnodostępnej biblioteki publicznej, która ma za zadanie upowszechniać wiedzę i kulturę w społeczeństwie.

W/w instytucja podejmuje również różnego rodzaju przedsięwzięcia skierowane do dzieci i młodzieży związane z profilaktyką uzależnień.

Biblioteka Publiczna
im J. Iwaszkiewicza w Sępólnie Krajeńskim

Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim

Nadrzędnym celem działania CKiS jest pozyskanie i przygotowanie środowiska lokalnego do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenie jej wartości. Ma w swojej ofercie zajęcia jako atrakcyjną formę spędzania czasu wolnego z dala od alkoholu i narkotyków. Zajęcia te skierowane są do dzieci i młodzieży, mają charakter edukacyjny, również w obszarze dotyczącym problemu uzależnienia.

Centrum Sportu i Rekreacji w Sępólnie Krajeńskim

Przedmiotem działalności Centrum Sportu i Rekreacji jest realizowanie zadań własnych Gminy Sępólno Krajeńskie z zakresu kultury fizycznej, sportu i rekreacji, m.in.:

- organizacja zajęć, zawodów, imprez sportowych, rekreacyjnych, turystycznych, propagowanie i realizacja wszystkich usług w zakresie sportu i masowej kultury fizycznej.

Dzięki współpracy z Centrum Sportu i Rekreacji Ośrodek Pomocy Społecznej organizuje różnego rodzaju przedsięwzięcia sportowe (Turniej „Pluszowy Miś”, Turniej Piłkarski „Dzikich Drużyn”, Turniej Piłki Siatkowej Gimnazjalistów) dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Sępólno Krajeńskie mające na celu wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego z dala od wszelkiego rodzaju używek.

Rozdział IV

Przeciwdziałanie alkoholizmowi – cele, zadania.

Podstawowe cele programu:

1. Ograniczenie rozmiarów negatywnych następstw nadużywania alkoholu.
2. Kształtowanie postaw abstynenckich wśród mieszkańców gminy a w szczególności młodzieży.
3. Zwiększanie świadomości społeczności lokalnej w zakresie postrzegania problemów alkoholowych.
4. Podniesienie wiedzy na temat konsekwencji nadużywania alkoholu u dzieci, młodzieży oraz dorosłych.
5. Promowanie postaw trzeźwościowych.
6. Podnoszenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele są realizowane poprzez następujące zadania:

Zadanie I		
<i>Wspieranie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu.</i>		
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt
Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz osób współuzależnionych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	luty – grudzień 2017r. 22.000,00zł

Zadanie II		
<i>Pomoc dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych</i>		
Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt
Działalność Świetlicy Terapeutycznej m.in. zajęcia socjoterapeutyczne, dożywianie. Warsztaty umiejętności rodzicielskiej, których efektem będzie m. in. zwiększenie kompetencji wychowawczych rodziców.	Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim	styczeń – grudzień 2017r. 71.000,00zł

<p>Sporządzanie diagnozy indywidualnej dziecka i jego sytuacji rodzinnej i szkolnej.</p> <p>Praca ze stałymi grupami dzieci oraz w kontakcie indywidualnym.</p> <p>Przygotowanie i realizacja indywidualnych programów rozwojowo- terapeutycznych dla dzieci.</p> <p>Współpraca z rodziną dziecka (m. in. diagnoza sytuacji rodzinnej, rozwiązywanie problemów rodziny, omawianie postępu dziecka w procesie socjoterapii.</p> <p>Współpraca z instytucjami, które mogą pomóc rodzinie w rozwiązaniu jej problemów, głównie z zakresie interwencji wobec osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.</p> <p>Finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w placówkach wsparcia dziennego realizujących zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>		
<p>Dofinansowanie obozu socjoterapeutycznego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych stanowiącego uzupełnienie całorocznej pracy dzieci w Świetlicy Terapeutycznej</p> <p>Organizowanie i finansowanie superwizji lub konsultacji dla wychowawców udzielających pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych</p>	<p>Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>czerwiec – lipiec 2017r.</p> <p>17.000,00zł</p>
<p>Tworzenie systemowego wsparcia w postaci szkolenia pn. "Dzieci z problemem FAS- dzieci z płodowym zespołem alkoholowym" dla rodziców oczekujących i planujących dzieci oraz osób pracujących z małymi dziećmi</p>	<p>Centrum Małego Dziecka i Rodziny w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>2.000,00zł</p>

Zadanie III

Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności pomoc w zakresie ochrony przed przemocą w rodzinie.

Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt
Praca psychologa, socjoterapeuty, pracownika socjalnego, kuratora sądowego, prawnika, poradnictwo rodzinne	Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim Punkt Interwencji Kryzysowej w Sępólnie Krajeńskim	styczeń – grudzień 2017r. 29.000,00zł
Organizowanie cyklicznych szkoleń i konferencji dla członków zespołu interdyscyplinarnego oraz osób zaangażowanych w działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Zespół Interdyscyplinarny w Sępólnie Krajeńskim Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim	styczeń – grudzień 2017r.
Praca w grupach roboczych	Oświata	14.000,00zł
Wizyty pracowników socjalnych z funkcjonariuszami policji w środowiskach, gdzie wdrożono procedurę „Niebieskiej karty”	Ochrona Zdrowia Gmina Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim	

Zadanie IV

Działalność Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim.

Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt
Przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek zawartych w art. 24 ustawy	Ośrodek Pomocy Społecznej, Członkowie oraz Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sępólnie Krajeńskim	
Praca w ramach zespołów motywujących	Wynagrodzenie dla członków Komisji ustala się za posiedzenie Komisji w wysokości.	
Przygotowywanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym (opinie biegłego psychologa i psychiatry sądowego)	Przewodniczący 20%, Zastępca 20%, Sekretarz 50%, Członek 10 %.	styczeń – grudzień 2017r.
Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	najniższego wynagrodzenia pracownika określonego przez ministra właściwego do spraw pracy. (w przypadku posiedzenia gminnej komisji dwa razy w miesiącu sekretarz otrzymuje za 1 posiedzenie 50% najniższego wynagrodzenia określonego przez ministra właściwego ds. pracy, za 2 posiedzenie 20% w/w wynagrodzenia), zwrot kosztów podróży członków GKRPA, którzy uczestniczyli w szkoleniach.	46.500,00zł

Zadanie V

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt
Wsparcie programów profilaktycznych szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych		
Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży pochodzących z rodzin dysfunkcyjnych (organizacja Turnieju „Pluszowy Miś”, Turnieju Piłkarskiego „Dzikich Drużyn”, Turnieju Piłki Siatkowej)	Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim Szkoły Podstawowe, Gimnazjalne, Ponadgimnazjalne z terenu gminy Sępólno Krajeńskie Organizacje Pozarządowe	
Wspomaganie działań prewencyjnych KPP w Sępólnie Krajeńskim	Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim	styczeń – grudzień 2017r.
Zorganizowanie gwiazdki dla dzieci i ich rodziców uczęszczających do Świetlicy Terapeutycznej	Świetlica Terapeutyczna Sołectwa	34.500,00zł
Promocja życia w trzeźwości	Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim	
Wsparcie finansowe wypoczynku letniego dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Oddział Odwykowy Wojewódzkiego Szpitala dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Świeciu	
Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów		

alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.		
Działania profilaktyczne uświadamiające niebezpieczne następstwa zażywania dopalaczy „stop dopalaczom”		

Zadanie VI

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i grup samopomocowych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt
Profilaktyka, działalność informacyjna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych u osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych.	Otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych przeprowadzony przez Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim	styczeń – grudzień 2017r. 19.000,00zł.

Rozdział V

Przeciwdziałanie narkomanii – cele, zadania.

Podstawowe cele programu:

1. Zwiększenie poziomu wiedzy na temat negatywnych konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych oraz podkreślenie znaczenia działań profilaktycznych.
2. Zwiększenie zasobów profesjonalnie przygotowanych osób realizujących działalność profilaktyczną.
3. Współpraca z różnego rodzaju instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem narkomanii.
4. Udzielanie rodzinom pomocy psychospołecznej.

Cele są realizowane poprzez następujące zadania:

Zadanie I

Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkomanii.

Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt
Prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii adresowanych w szczególności do określonych grup docelowych (młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych)	Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim,	
Pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki poprzez: <ul style="list-style-type: none">• informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży zażywającym narkotyki,• wykrywanie zagrożeń narkotycznych występujących w rodzinach,• uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii,• dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii.	Punkt Interwencji Kryzysowej w Sępólnie Krajeńskim, Organizacje pozarządowe otwarty konkurs ofert przeprowadzony przez Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim	styczeń – grudzień 2017r. 15.000,00zł

Zadanie II

Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.

Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt
Wspieranie szkół podstawowych oraz gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w rozwijaniu działań profilaktycznych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim,	styczeń – grudzień 2017r.
Wspieranie merytoryczne kadry pedagogicznej przy opracowywaniu szkolnych programów profilaktycznych	Placówki oświatowe w gminie Sępólno Krajeńskie, Organizacje pozarządowe	w okresie roku szkolnego
Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób eksperymentujących z narkotykami		styczeń – grudzień 2017r.

Zadanie III

Szkolenie grup zawodowych zaangażowanych w problematykę narkomanii, zwiększenie liczby kompetentnych realizatorów programów profilaktycznych.

Nazwa działania	Podmioty realizujące	Realizacja i koszt
Prowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania profilaktyczne obejmujące problematykę narkomanii, w szczególności dla: <ul style="list-style-type: none">• pracowników szkół	Organizacje pozarządowe	styczeń – grudzień 2017r. (koszty uwzględniono w zadaniu I)

<p>i placówek oświatowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracowników socjalnych, • socjoterapeutów pracujących w świetlicy terapeutycznej, • kuratorów sądowych, dzielnicowych, specjalisty ds. nieletnich 		
<p>Prowadzenie stałego systemu wymiany informacji na temat działań podejmowanych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z posiadaniem, zażywaniem substancji psychoaktywnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Placówki oświatowe w gminie Sępólno Krajeńskie, • Świetlica Terapeutyczna w Sępólnie Krajeńskim, • Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Sępólnie Krajeńskim, • Liceum Ogólnokształcące w Sępólnie Krajeńskim, • Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim, • Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Doktor” w Sępólnie Krajeńskim, • NZOZ SPAMED w Sępólnie Krajeńskim, • Zespół Diagnostyczno- Leczniczy „BONUS-PLUS” w Sępólnie Krajeńskim • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim, <ul style="list-style-type: none"> • Zespół Kuratorów Sądowych, • Inne instytucje i organizacje pozarządowe, 	

Rozdział VI

Wskaźniki monitoringu w 2017 roku i spodziewane efekty realizacji Programu.

1. Liczba osób objętych terapią.
2. Liczba osób objętych działaniami pomocowymi- m.in. współuzależnieni, dzieci z grup ryzyka, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
3. Liczba dzieci, młodzieży i dorosłych objętych działaniami profilaktycznymi, edukacyjnymi i informacyjnymi.

Spodziewane efekty realizacji Programu:

Wzrost inicjatyw społeczności lokalnej podejmowanych na rzecz zapobiegania alkoholizmowi i narkomanii, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży jak również pomocy osobom uzależnionym.

1. Zwiększenie udziału dzieci i młodzieży w formach alternatywnego spędzania czasu wolnego.
2. Wzrost wiedzy mieszkańców gminy na temat możliwości uzyskania pomocy.
3. Pogłębienie wiedzy o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem.
4. Zwiększenie wiedzy młodzieży i dorosłych na temat negatywnych skutków uzależnień.
5. Zmiana stereotypów utrudniających świadczenie pomocy osobom tego wymagających.

Rozdział VII

Źródła finansowania programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 będzie realizowany przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych, stanowiących dochody z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (100% wydatków). Plan budżetu na 2017 rok to kwota 270.000,00 złotych. W przypadku wzrostu uzyskania dochodów z tytułu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o 10% w roku 2017- środki te zostaną wykorzystane zgodnie z niniejszym programem.

Sposób kontroli realizacji programu

Nadzór nad realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 sprawuje Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej składa roczne sprawozdanie merytoryczno-finansowe z wykonania programu Burmistrzowi Sępólna Krajeńskiego oraz Radzie Miejskiej w Sępólnie Krajeńskim.